

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว
เชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ทวีลาภ รัตนราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว
เชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ปริญญาณิพนธ์
ของ
ทวีลาภ รัตนราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว
เชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

บทคัดย่อ
ของ
ทวีลาภ รัตนราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553

ทวีลาภ รัตนราช. (2553). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรม ในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย, อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพรและ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .88 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่า t-test ค่า F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's least significance difference: L.S.D)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ โดยมีเพื่อนมีอิทธิพลในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เที่ยวกับเพื่อน / ครอบครัว เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค่าًคืน 2 คืน ความถี่ในการท่องเที่ยว 1 - 2 ครั้ง / ปี และมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง น้อยกว่า 1,000 บาท

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายและเพศหญิง และที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกันและที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

BEHAVIOR AND SATISFACTION OF THAI TOURISTS TOWARDS CULTURAL
TOURISM THROUGH HOMESTAY OF BAAN KLONGRUA COMMUNE
PHATO DISTRICT, CHUMPORN PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
THAVEELAP RATTANARAJ

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2010

Thaveelap Rattanakaj. (2010). Behavior and satisfaction of Thai tourists towards cultural tourism through homestay of Baan Klongrua commune *Phato District, Chumporn Province*. Master thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok: Graduate school, Srinakharinwirot University. Advisor committee: Dr. Winida Jiaranai, Dr. Asawin Maneein.

The purposes of this research were to study Behavior compare the satisfaction of Thai tourists towards cultural tourism through homestay of Baan Klongrua commune Phato District, Chumporn Province. In accordance with the following demographic variables: gender, age, degree and income per month. The sampling consists of 315 tourists. The tool used in collection of data was a questionnaire with reliability of .88. After collecting data, those were analyzed by using descriptive statistics, frequency, percentage, Mean, Standard deviation, t-test, F-test and LSD (Leastest Significant Difference's Method).

The results were as follows:

1. Thai tourists towards cultural tourism through homestay of Baan Klongrua commune Phato District, Chumporn Province. It was discovered the most Thai tourists were female, 20-30 years old, hold a bachelor degree and had income under 10,000 Baht per month.

2. Most of the Thai tourists have the main purpose of cultural tourism through homestay of Baan Klongrua commune Phato District, Chumporn Province. For finding knowledge and experience. As friends had influence in travel. Most of the Thai tourists travel with friends and family. Travel on the weekend, take the time in two nights traveling, traveled 1-2 times yearly. And spent under 1,000 Baht per times.

3. The Thai tourists' satisfaction towards cultural tourism through homestay of Baan Klongrua commune Phato District, Chumporn Province was favored in high level.

4. The difference gender and difference degree of the Thai tourists' satisfaction toward cultural tourism through homestay of Baan Klongrua commune Phato District, Chumporn Province was no difference. The difference age and difference income per mouth of the Thai tourists' satisfaction towards cultural tourism through homestay of Baan Klongrua commune Phato District, Chumporn Province were statistical significant differences level of .05

ปริญญาบัตร

เรื่อง

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรม

ในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ของ

ทวีลาภ รัตนราช

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย)

(รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

..... กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์)

(อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาณิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย แต่บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในปริญญาณิพนธ์นี้ก็คือ อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย ประธานควบคุมปริญญาณิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ กรรมการควบคุมปริญญาณิพนธ์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าคอยให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ รวมทั้งยังอดทนต่อความไม่มีวินัยทางด้านเวลาของผู้วิจัย แต่ก็ยังคงเชื่อมั่นและคอยให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมาว่าจะสามารถทำงานนี้ได้สำเร็จ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพูนท์ และรองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง ซึ่งเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญาณิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปริญญาณิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุภาพร สุกสีเหลือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวัต พึ่งโพธิ์ทอง อาจารย์ ดร.สุมนรติ นิ่มเนติพันธ์ คุณนิรมล เปลียนจรรยา และคุณมานิตย์ โมพี ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวัดของปริญญาณิพนธ์นี้ และให้คำแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาสหนันทนาการ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปประยุกต์ และบุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัยทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานวิจัยสำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณธันยาภรณ์ คงชัย กรรมการผู้จัดการ บริษัท เพลย์ทู จำกัด และเพื่อนพนักงานทุกท่านสำหรับกำลังใจและการช่วยเหลือกันและกันเสมอมาตลอดระยะเวลาการศึกษาและการทำงาน

ขอกราบขอบพระคุณ คุณอุทัย เกิดวัน ประธานกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ที่ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว คำแนะนำ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

และที่สำคัญอย่างยิ่ง กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ (คุณทศภณ และคุณสมศรี รัตนราช) ที่เป็นผู้ให้ทุนการศึกษา ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา คอยแนะแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นกำลังใจให้ลูกเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณธนิดา สมบูรณ์ ที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีในปริญญาณิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แก่ คุณพ่อ (คุณทศภณ รัตนราช) ผู้ที่รอคอยและมีความหวังจะได้เห็นความสำเร็จของลูกชาย จบจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิตสุดท้ายนี้ และขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมในการทำปริญญาณิพนธ์ทุกท่านในทุก ๆ ขั้นตอน หากบุคคลใดที่มีใต้อ่อนนาม ผู้วิจัยใคร่ขอกราบอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ว่าที่ร้อยตรีทวิลาภ รัตนราช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรม.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโฮมสเตย์.....	27
มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย.....	31
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	37
งานวิจัยภายในประเทศ.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์.....	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	97
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	98
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	109
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามและหนังสือเชิญ เป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	116
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	123

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัส วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรืออำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน.....	50
2 จำนวนและคำร้อยละของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว เชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร.....	52
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้าน.....	55
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่.....	56
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านการอำนวยความสะดวก.....	58
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ.....	60
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	61
8 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบ โฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ โดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน.....	63
9 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบ โฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามอายุ....	64
10 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัสวัฒนธรรมในรูปแบบ โฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามอายุ.....	65

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามอายุ.....	67
12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	68
13 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่จำแนกตามระดับการศึกษา	69
14 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	70
15 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	71
16 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	73
17 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านการอำนวยความสะดวก จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	75
18 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	77

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 การเกิดความพอใจ.....	11
3 คำจำกัดความของ Ecotourism.....	19

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยนั้น ตลาดนักท่องเที่ยวถือเป็นตลาดที่สำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ในปัจจุบันนี้เกิดการแข่งขันที่สูงมากในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หากแต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรที่ได้เปรียบกว่าประเทศอื่นๆ แต่ละจังหวัดจะมีเอกลักษณ์ของตนเองทำให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้นซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญโดยเฉพาะแก่ชุมชนของจังหวัดนั้นๆ การที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนเพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศและแข่งขันกับนานาชาติได้ ทำให้เกิดการตอบสนองของภาครัฐและภาคธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งเกิดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาทางการท่องเที่ยวของทุกจังหวัดขึ้น ดังนั้น การพัฒนาทางการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพื่อการเกิดรายได้อย่างต่อเนื่องและในระยะยาว อย่างไรก็ตามการพัฒนาต้องมีการศึกษาถึงตลาดหรือธรรมชาติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา การเข้าใจนักท่องเที่ยวหรือภาพลักษณ์ของสถานที่ต่างๆ ในสายตานักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาให้เข้าใจชัดเจน เพื่อเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะของแต่ละพื้นที่ (สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย. 2552: ออนไลน์)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้มุ่งเน้นการท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ในข้อที่ 3 การปรับโครงสร้างภาคบริการ ให้เป็นแหล่งรายได้หลักประเทศ โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของภูมิภาค บนฐานความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความเป็นไทย เน้นการฟื้นฟู พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถานเชิงกลุ่มพื้นที่ และสร้างเสริมเอกลักษณ์ความเป็นไทย ทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อสร้างสินค้าท่องเที่ยวใหม่ๆ แก่ธุรกิจการท่องเที่ยวไทย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตลาดท่องเที่ยวโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550: ออนไลน์)

จากสถานการณ์ดังกล่าวรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรม ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และมีหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตที่เป็นจุดเด่น สามารถดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวได้และหนึ่งในการดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสัมผัส

วัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมคือ การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ หรือที่พักร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยนักท่องเที่ยวจะพักร่วมกับเจ้าของบ้าน เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนในทุก ๆ ด้าน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เสมือนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว (ภราเดช พยัฒวิเชียร. 2544: 1) ซึ่งในประเทศไทยมีจัดการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ในหลายแห่ง อย่างเช่น โฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

โฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เป็นชุมชนโฮมสเตย์หนึ่งในหลาย ๆ แห่ง ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างจากที่อื่น รวมทั้งมีการจัดการที่เป็นระบบ ในด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและ การถ่ายทอดวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นสู่ผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านอาหาร การกิน การดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อ ซึ่งใช้ความพร้อมของชุมชนและความสามารถในการรองรับทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เป็นเกณฑ์ จึงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยว สำหรับจุดเด่นของชุมชนโฮมสเตย์แห่งนี้ คือการที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสวิถีชีวิตตามธรรมชาติในทุกฤดูกาล ทั้งกิจกรรมการเดินป่าหน้าฝนและหน้าร้อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นมิตรกับธรรมชาติของชาวชุมชน อาทิเช่น การทำสวนยาง การร่อนแร่ การปลูกและเก็บเกี่ยวกาแฟ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในท้องถิ่น ทั้งยังได้ใช้ชีวิตท่ามกลางอากาศอันบริสุทธิ์ และรับประทานอาหารที่มีตามธรรมชาติอีกด้วย (ชุมชนบ้านคลองเรือ. 2552: ออนไลน์)

ในปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าพักและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเกินความจำเป็น และอาจทำให้ทำลายวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของคนในชุมชนและวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้ (กุสุมา พรหมจันทร์. 2551: 1)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุง พัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแรงจูงใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพรมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 867 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลพะโต๊ะ. 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ได้จำนวน 269 คน และสำรองไว้เพื่อป้องกันความผิดพลาดจำนวน 46 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 315 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีดังนี้
 - 1.1 สถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย แบ่งออกเป็น

- 1.1.1 เพศ แบ่งออกเป็น
 - 1.1.1.1 ชาย
 - 1.1.1.2 หญิง
- 1.1.2 อายุ แบ่งออกเป็น
 - 1.1.2.1 ต่ำกว่า 20 ปี
 - 1.1.2.2 20 - 30 ปี
 - 1.1.2.3 31 - 40 ปี
 - 1.1.2.4 41 - 50 ปี
 - 1.1.2.5 51 ปีขึ้นไป
- 1.1.3 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น
 - 1.1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 1.1.3.2 ปริญญาตรี
 - 1.1.3.3 สูงกว่าปริญญาตรี
- 1.1.4 รายได้ต่อเดือน แบ่งออกเป็น
 - 1.1.4.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท
 - 1.1.4.2 10,000 – 20,000 บาท
 - 1.1.4.3 20,001 – 30,000 บาท
 - 1.1.4.4 30,001 – 40,000 บาท
 - 1.1.4.5 40,001 บาทขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

2.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 2.2.1 ด้านสถานที่
- 2.2.2 ด้านการอำนวยความสะดวก
- 2.2.3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
- 2.2.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ ได้รับความรู้และประสบการณ์ในสภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างเข้าถึง โดยที่นักท่องเที่ยวพักค้างแรมและทำกิจกรรมร่วมกับชาวบ้าน มีจิตสำนึกมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นของชุมชน ไม่ทำลายระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ หมายถึง การกระทำหรือกริยาอาการใดๆ ที่แสดงออกของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยว รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เป็นต้น

งานวิจัยนี้ หมายถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

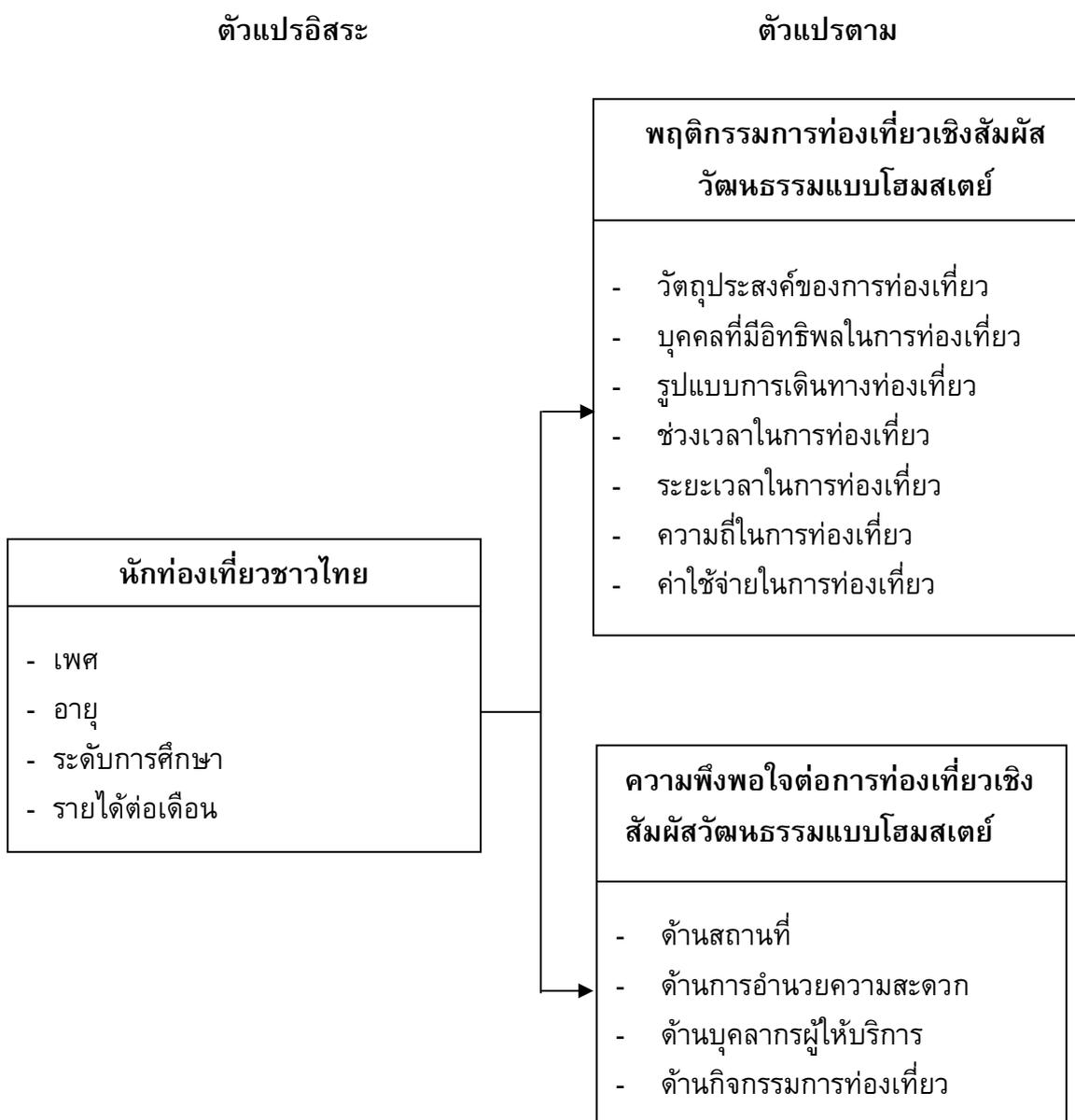
3. ความพึงพอใจการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักท่องเที่ยวที่ได้รับการตอบสนองทางบวกในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ด้านสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

งานวิจัยนี้ หมายถึง ความพึงพอใจการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

4. ชุมชนหมู่บ้านคลองเรือ หมายถึง แหล่งที่อยู่อาศัยของประชาชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 9 ตำบลปากทรง อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

5. นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง ผู้ที่มีสัญชาติไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งสถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
4. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
6. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรม
7. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโฮมสเตย์
8. มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
9. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยภายในประเทศ

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่สิ่งมีชีวิตกระทำและบุคคลอื่นสามารถสังเกตได้หรือใช้เครื่องมือวัดได้ นอกจากนี้พฤติกรรมมิได้มีความหมายเฉพาะแต่การแสดงออกทางด้านร่างกายภายนอกอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงกิจกรรมภายในอันได้แก่ความรู้สึกอยากด้วย (โสภา ชูพิกุลชัย. 2521: 1)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเป็นการกระทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม การพูด การเดิน การกระพริบตา การไต่ยีน การเข้าใจ การรู้สึกโกรธและการคิดต่างก็เป็นพฤติกรรมทั้งนั้น (ชัยพร วิชชาวุธ. 2523: 1)

สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลทั้งที่แสดงให้เห็นทั้งทางภายนอกและแสดงออกมาจากสิ่งที่ปรากฏอยู่ภายในจิตใจ เป็นการกระทำที่แสดงออกมาทั้งที่รู้ตัว และไม่รู้ตัว โดยบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้หรืออาจสังเกตจากการใช้เครื่องมือวัดก็ได้

ในขณะที่ เนาวรัตน์ พลายน้อย ; และคณะ (2538: 4) เสนอว่า การวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวนั้นมักจะกล่าวถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่าย

สำหรับการท่องเที่ยว เวลาสำหรับการท่องเที่ยว และความตั้งใจที่จะท่องเที่ยว ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ เป็นตัวกำหนดที่สำคัญยิ่งต่อการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ องค์ประกอบเหล่านี้จึงเป็นกรอบกำหนดทิศทางและขนาดของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว ให้แตกต่างกันออกไปตามข้อจำกัดของแต่ละบุคคลมีอยู่ กล่าวคือ บุคคลที่มีรายได้ต่ำ มีเวลาน้อย หรือไม่ตั้งใจที่จะท่องเที่ยว ย่อมสามารถท่องเที่ยวได้ใกล้ และในเวลาสั้นเท่านั้น ขณะที่คนที่มีรายได้สูง มีเวลามาก และมีความตั้งใจที่จะท่องเที่ยวสถานที่ที่ทันสมัยและมีคุณภาพเหนือกว่าเป็นต้น

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ พฤติกรรมการเดินทาง วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว การพักผ่อนและอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้เป็นดังนี้คือ

1. วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว จากวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งหมดนั้น อาจกล่าวได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีจุดประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนมากที่สุด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2530 ; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 49 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28) และยังมีวัตถุประสงค์อื่นในการเดินทางด้วยคือ เพื่อการเยี่ยมญาติ เพื่อน รวมทั้งการไปราชการหรือการติดต่อธุรกิจต่าง ๆ อยู่ในสัดส่วนที่สูงพอสมควร นอกจากนี้ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวยังมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อการกีฬา เพื่อการประชุมสัมมนาเพื่อการศาสนา ฯลฯ

2. พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว การเดินทางหรือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไปตามสภาพทางกายภาพและโครงสร้างของการคมนาคมขนส่ง แต่โดยภาพรวมแล้วนักท่องเที่ยวชาวไทยมักนิยมเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว เพราะมักจะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปเรื่อยๆตามสถานที่ท่องเที่ยวในเส้นทางที่ผ่าน และมีความเป็นอิสระ สะดวกสบายสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ดี (จงพิศ ศิริรัตน์ ; และคณะ. 2534: 27)

3. ลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยว ในด้านการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยจะไม่ชอบโดดเดี่ยว หรือทำอะไรในลักษณะโดยลำพัง แต่จะมีผู้ร่วมเดินทางด้วย ในลักษณะการเดินทางเป็นกลุ่ม และกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ซึ่งการเดินทางกับกลุ่มเพื่อนนี้นักท่องเที่ยวสามารถแสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้อย่างเป็นอิสระมากกว่าการเดินทางท่องเที่ยวกับบุคคลอื่น นอกจากนี้ ยังจะมีการเดินทางท่องเที่ยวแบบครอบครัวและการท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว รวมทั้งการไปท่องเที่ยวในลักษณะพิเศษ เช่น การประชุมสัมมนาและบริการท่องเที่ยวเพื่อสวัสดิการด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2530 ; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 49 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28)

4. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยสามารถจัดแบ่งได้เป็นหลายประเภท เช่นประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ป่าเขา น้ำตก ชายหาด ถ้ำ อุทยาน เป็นต้น ประเภทวัด หรือแหล่งประวัติศาสตร์ และประเภทศิลปวัฒนธรรม และความสนใจพิเศษ โดยแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2530 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28)

ประเทศไทย.2530 ; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 49 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28)

5. ระยะเวลาในการท่องเที่ยว สำหรับจำนวนวันเฉลี่ยต่อครั้งในการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวชาวไทยพบว่า มีค่าเฉลี่ยเป็นจำนวน 4 วัน ต่อครั้ง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2530; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 49 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28)

6. ลักษณะของการพักผ่อน โดยทั่วไปนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะพักผ่อนตามบ้านญาติหรือเพื่อน ซึ่งเป็นรูปแบบดั้งเดิมของการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมไทย ส่วนที่เหลือจะพักตามสถานที่พักผ่อนประเภทต่าง ๆ เช่น โรงแรม บังกะโลหรือรีสอร์ทตากอากาศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2530; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 49 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28)

7. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว จากการศึกษาปี พ.ศ.2526 พบว่าคนไทยเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 629 บาท/คน/วัน และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวรอบปี 2526 รวมทั้งสิ้นประมาณ 31,575 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2530 ; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 49 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28) ต่อมาสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้ทำการสำรวจในปี พ.ศ.2536 พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 1,333.80 บาท โดยมีวันพักเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับ 4.4 วัน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 47) และจากการสำรวจได้สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวครั้งละประมาณ 2.22 วันต่อครั้งโดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 1,657.31 บาทต่อคนต่อวัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2540: 5)

8. ลักษณะของการใช้จ่ายเงิน เมื่อพิจารณาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวออกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าพาหนะในการเดินทาง ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการบันเทิง ค่าซื้อของที่ระลึกและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ พบว่าลักษณะการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันออกไป โดยค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารและเครื่องดื่มเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด รองลงมาคือค่าใช้จ่ายในการซื้อของค่าพาหนะและค่าที่พักตามลำดับ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2530 ; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2536: 49 ; อ้างอิงจาก Research Consultant International of Canwer LP. 2527: 28)

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522: 108-109) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเจตนาคิด ซึ่งหมายถึง ความรู้สึก น้ำใจที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นเหตุการณ์ บุคคล วัสดุ

สิ่งของหรือสถานที่ โดยตอบสนองในรูปที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้ การที่บุคคลจะมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องมีประสบการณ์ ทางตรง หรือทางอ้อมต่อสิ่งนั้นมาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับ สาธิตา สุรวงศ์เดชา (2541: 5) ที่เสนอว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้น แต่ทั้งนี้ ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ

ในขณะที่ วัฒนา เพ็ชรวงศ์ (2542: 17) ให้ความหมายที่มีความสัมพันธ์กันว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic needs) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การเกิดความพอใจ

ที่มา: Bernard Mullin. (1993). Sport Marketing. p. 280

ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2539: 19) ได้ให้ความหมาย "ความพึงพอใจของผู้รับบริการ" ตามแนวคิดของนักการตลาดเป็น 2 นัย ดังนี้

1. ความหมายที่ยึดสถานการณ์การซื้อเป็นหลัก โดยได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินสิ่งที่ได้รับภายหลังสถานการณ์ซื้อสถานการณ์หนึ่ง
2. ความหมายที่ยึดประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเป็นหลัก ให้ความหมายว่า ความพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินภาพรวมของประสบการณ์หลายๆอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในระยะเวลาหนึ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าความพอใจหมายถึง การประเมินความสามารถของการนำเสนอผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

โอลิเวอร์ (1980: 460) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภค หมายถึง ภาวะการแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์การซื้อและการใช้สินค้าและบริการซึ่งอาจขยายความให้ชัดเจนได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึงภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งจูงใจที่ลูกค้าคาดหวังหรือดีเกินกว่าความคาดหวังของลูกค้า ในทางตรงกันข้ามความไม่พึงพอใจหมายถึง ภาวะการแสดงออกถึง

ความรู้สึกในทางลบที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ที่ได้รับบริการที่ต่ำกว่าความคาดหวังของลูกค้า

จากการศึกษาความพึงพอใจและความพึงพอใจในการบริการ สรุปได้ว่า เป็นระดับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลตามความรู้สึก ความเข้าใจที่ต้องการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ โดยเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงมากกว่า หรือเทียบเท่ากับที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกเกิดความพึงพอใจในทางตรงกันข้ามถ้าสิ่งที่ได้รับจริงน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกไม่พอใจ ซึ่งความรู้สึกนี้สามารถแปรเปลี่ยนได้หลายระดับตามปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขของการบริการในแต่ละครั้งได้

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

ชิตจันทร์ หังสสุต (2532: 1-2) ได้อธิบายความหมายของ 2 คำ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้แก่

1. นันทนาการ (Recreation) หมายถึง งานบันเทิง หรือการพักผ่อนหย่อนใจทั่วไปจะทำขึ้นในยามว่าง เป็นความสนุกสนานเฉพาะตัวที่สามารถเลือกได้ จึงเป็นกิจกรรมเฉพาะ ทำให้เกิดความพอใจ หรือเกิดความสุขใจ แก่บางคน บางกลุ่ม บางเหล่า เท่านั้น

2. การเดินทาง (Travel) หมายถึง การเดินทางผ่าน หรือการวางแผนการเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งโดยใช้นานพาหนะ อาจเป็นระยะทางใกล้ๆ ระยะทางไกลหรือสถานที่อื่นนอกประเทศ รวมทั้งการเคลื่อนไหวทุกชนิดโดยไม่สนใจในจุดมุ่งหมายแต่อย่างใด นอกจากนี้ นักเดินทางจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือไม่ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือทัศนคติ (Attitude) ของผู้เดินทางด้วย

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542: 6-7) ให้ความหมายที่สอดคล้องกับชิตจันทร์ หังสสุต (2532: 1-2) ว่า การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน พักผ่อนหย่อนใจและเป็นการเดินทางที่มีเงื่อนไข 3 ประการ ได้แก่ เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวเดินทางด้วยความสมัครใจและเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ มีความสอดคล้องกับ วินิจ วีรยางกูร (2532: 6-7) ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยวไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งมักจะพักอาศัยอยู่ในประเทศที่มาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมง ขึ้นไป และการมาเยือนมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1.1 เพื่อพักผ่อน เช่น การบันเทิง พักผ่อนในวันหยุด เพื่อสุขภาพ เพื่อการศึกษา
- 1.2 เพื่อประกอบศาสนกิจ และการกีฬา
- 1.3 เพื่อธุรกิจ
- 1.4 เพื่อเยี่ยมครอบครัว
- 1.5 เพื่อราชการ

1.6 เพื่อเข้าประชุม

2. นักทัศนจร (Excursionist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางเป็นการชั่วคราวและพักอยู่ในประเทศที่มาเยือนไม่เกิน 24 ชั่วโมง

3. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยใช้เส้นทางที่มีได้ใช้อยู่เป็นประจำวัน และมีระยะทางไม่ต่ำกว่า 60 กิโลเมตร หรือออกไปนอกเขตจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตน

วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542: 6-7) กล่าวว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (Tourism suppliers) นิยมแบ่งวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การพักผ่อนเมื่อมีเวลาว่าง (Leisure) ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการ (Recreation) กิจกรรมในวันหยุด กิจกรรมเพื่อสุขภาพ กิจกรรมทางการศึกษา กิจกรรมทางศาสนา และการเล่นกีฬา

2. การติดต่อธุรกิจ (Business) ได้แก่ การประชุม (Meeting) การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย (Mission)

รสนิยมและความต้องการส่วนตัวของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง การพักผ่อน การรับประทานอาหาร การเที่ยวดูชม การซื้อของที่ระลึก และอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับอำนาจในการซื้อของนักท่องเที่ยวว่ามีความพร้อมและเต็มใจที่จะจ่ายตามราคาของสินค้าในขณะนั้น

ชิดจันทร์ หังสสูตร (2532: 8-9) แบ่งความมุ่งหวังของการเดินทางท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความมุ่งหมายทางกาย ได้แก่ มุ่งเดินทางเพื่อการพักผ่อนทางร่างกาย การแสดงกีฬา การสนุกสนานที่ชายหาด การพักผ่อนใจในไนท์คลับ และการรักษาสุขภาพโดยตรง อาจเป็นคำสั่งของแพทย์ หรือคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการรักษาตัว เช่น การอาบน้ำแร่เพื่อรักษา เป็นต้น

2. ความมุ่งหวังทางศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ผู้เดินทางที่ต้องการหาความรู้เกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ นิทานพื้นบ้าน การเต้นรำ การเขียนภาพ ศาสนาและกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ

3. ความมุ่งหวังมิตรภาพ ได้แก่ ผู้เดินทางที่ประสงค์เยี่ยมเพื่อนหรือญาติ เพื่อหนีความจำเจ หนีไปจากครอบครัวและเพื่อนบ้าน หรือเพื่อคบเพื่อนใหม่ ๆ

4. ความมุ่งหวังทางฐานะและชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ ต้องการพัฒนาบุคลิกส่วนตัว เช่น การไปประชุม ไปธุรกิจ ไปศึกษาต่อ ไปเพื่อศึกษาให้ได้ปริญญาบัตรและสนใจในด้านอาชีพหรือวิชาชีพอื่น ๆ ที่ต้องการจะเรียนรู้

ประเภทของการท่องเที่ยว

ชิดจันทร์ หังสสูตร (2532: 9-13) ได้จัดประเภทต่าง ของการท่องเที่ยวตามหนังสือ “หลักวิชาทางท่องเที่ยว” โดย ม.ล. ต้อย ชุมสาย มีดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุก นักท่องเที่ยวใช้เวลาหยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นเพื่อพบเห็นสิ่งและอุบัติการณ์ใหม่ ๆ เพื่อชมทิวทัศน์อันสวยงาม เพื่อพบเห็นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เพื่อสงบอารมณ์กับความสงบของชนบทเพื่อสนุกสนานกับความอีกที่ก็ครึกโครมและตีกรามใหญ่โตของเมืองใหญ่ และเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยว

2. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน นักท่องเที่ยวใช้วันหยุดเพื่อพักผ่อนโดยไม่ทำงานเพื่อขจัดความเมื่อยล้าทั้งกายและทางจิตที่เกิดขึ้นในเวลาทำงานให้หมดสิ้นไป และเรียกพลังกลับคืนมาสำหรับเริ่มต้นทำงานในวันใหม่

3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่ปรารถนาจะเรียนรู้ศิลปวิทยาการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ในสถาบันหรือสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงหรือในประเทศที่มีวัฒนธรรมที่น่าสนใจของเขา เพื่อชมโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เพื่อติดตามความเจริญทางวัตถุเทคโนโลยีปัจจุบันและงานฉลอง

4. การท่องเที่ยวเพื่อกีฬา แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

4.1 การท่องเที่ยวเพื่อชมการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ ๆ ของโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก กีฬาเอเชียนเกมส์ เป็นต้น

4.2 การท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬายังถิ่นที่มีการกีฬาชนิดนั้น ๆ เช่น ในฤดูหนาวมีหิมะตกมากก็ไปเล่นสกี พันฤดูมรสุมก็เป็นเทศกาลเล่นเรือใบ ฤดูร้อนเป็นการปีนเขาและฤดูกาลอื่น ๆ ที่เหมาะสม

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ มีข้อเท็จจริงอยู่ว่า นักท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจมักจะจัดเวลาที่ว่างจากการปฏิบัติธุรกิจไว้สำหรับการท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเป็นเวลาที่ว่างจากการปฏิบัติธุรกิจประจำวันหรือถือโอกาสอยู่ท่องเที่ยวเมื่อสิ้นการปฏิบัติธุรกิจ

6. การท่องเที่ยวเพื่อประชุม สัมมนา ใน ค.ศ. 1967 ตามสถิติของ International Union of Official Travel Organizations (IUOTO) พบว่ามีการประชุมระดับโลกถึง 3,500 แห่ง ผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามมีอยู่ประมาณหนึ่งแสนคน ในการจัดวาระการประชุมทั้งหลายเหล่านี้ ผู้จัดจะต้องมีรายการนำเที่ยวอย่างน้อย 1 ครั้ง แทบจะไม่มีกรยกเว้นทำให้ผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามกลายเป็นนักท่องเที่ยวสมบูรณ์แบบ เมืองที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอยู่แล้ว เช่น พัทยา มักจะได้รับเลือกให้เป็นที่ประชุม เป็นต้น

7. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา บุคคลที่เดินทางไปยังต่างประเทศเพื่อทำวิจัยในด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาและอยู่ในประเทศนั้นเป็นเวลานานนับเดือน ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยที่ได้สิทธิหยุดพักและเดินทางไปสอนมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ หรือนักศึกษาของมหาวิทยาลัยไปเป็นกลุ่มเพื่อเริ่มเรียนวิชาพิเศษในต่างประเทศ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

การเดินทางของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันหลายประการตามที่ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542: 88-90) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประกอบด้วย

1. เงิน หรือค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นสิ่งแรกๆที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะต้องคิดทันที เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะใกล้ หรือไกลจำเป็นต้องมีเงิน หรืองบประมาณเพื่อใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกและการใช้จ่ายซื้อของ เป็นต้น
2. เวลา เป็นสิ่งที่มีความหมายสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว เพราะแต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์เพื่อการท่องเที่ยวแต่บางคนอาจจะต้องรอถึงปิดภาคเรียน หรือบางคนอาจใช้เวลาหลังช่วงชีวิตทำงานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น
3. ความตั้งใจที่จะไป ปัจจัยนี้เกิดจากเหตุผลและความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง การมีเงินและเวลาอาจไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ถ้าไม่ตั้งใจที่จะไปในที่ท่องเที่ยวแต่ละคน มีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน ทั้งความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว อาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่าง ๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยและภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา

การท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ

จากปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวจึงทำให้เกิดนักท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะของการไปท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. การท่องเที่ยวส่วนบุคคล ได้แก่ การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจัดขึ้นสำหรับตัวเองและครอบครัว หรือสำหรับตัวเองกับกลุ่มเพื่อน โดยใช้รถส่วนตัว หรือเช่ารถขับไปกันเอง โดยกำหนดว่าสถานที่ไป กำหนดวัน กำหนดสถานที่ท่องเที่ยว หรือการเปลี่ยนแปลงกำหนดการ นอกจากนี้ยังกำหนดสิ่งที่ปรารถนา ได้แก่ การบริการต่าง ๆ ระยะเวลา และปลายทาง
2. การท่องเที่ยวแบบทัวร์หรือนำเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวของคนหนึ่งคน หรือก็คนก็ตาม ซึ่งมีได้นัดกัน โดยเสียค่าใช้จ่ายให้กับบริษัทนำเที่ยวเป็นผู้จัดเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้จัดบริษัทนำเที่ยว ผู้จัดนำเที่ยวจะจัดการเรื่องยานพาหนะ โรงแรมและการบริการอื่น ๆ โดยกำหนดไว้เป็นรายการที่แน่นอน การท่องเที่ยวแบบนี้นักท่องเที่ยวมักเสียเงินน้อยกว่าแต่ก็ขาดอิสระไปบ้าง ในเรื่องสถานที่อยากจะไปเที่ยว และต้องกระทำการต่าง ๆ ตามกำหนดเวลา
3. การท่องเที่ยวตามคาบเวลาการท่องเที่ยว มีดังนี้
 1. การท่องเที่ยวตามคาบเวลายาว ถ้าเป็นการท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรม หรือการศึกษา หมายถึง การพักอยู่ ณ ที่หนึ่งที่ได้เป็นคาบเวลายาวนับเป็นสัปดาห์ หรือเดือน ถ้าเป็นการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกคาบเวลาอาจยาวนานเหมือนกันแต่สถานที่อาจเปลี่ยนไป
 2. การท่องเที่ยวตามเวลาสั้น เป็นการท่องเที่ยวที่กินเวลา 2-3 วัน ถึง 10-12 วัน เป็นระยะเวลาท่องเที่ยวของผู้ที่ทำงานซึ่งไม่มีโอกาสจะไปพักผ่อนได้นาน ๆ

3. การท่องเที่ยวแบบทัศนอาจร ซึ่ง International Union of Official Travel Organizations (IUOTO) ได้กำหนดว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้เวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมง และไม่มีที่พักค้างคืน การทัศนอาจรมีความสำคัญพิเศษสำหรับผู้ที่อยู่ใกล้ ๆ พรอมแดนจะมีทัศนอาจรข้ามพรอมแดนเพื่อซื้อสินค้าสำหรับใช้ส่วนตัว

4. การท่องเที่ยวจัดจำแนกตามพาหนะที่ใช้ท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวแบบใช้อากาศยาน เรือ รถไฟ เรือเดินทาง (Cruise) รถยนต์ส่วนบุคคลและรถยนต์โดยสารสาธารณะในประเทศยุโรป การเดินทางท่องเที่ยวข้ามประเทศที่ใกล้ ๆ กับประเทศของนักท่องเที่ยว

5. การท่องเที่ยวแบบบวกกับแบบลบ (Receptive and passive tourism) ถ้านักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศหนึ่งและนำเงินตราต่างประเทศมาใช้ในประเทศนั้นจัดเป็นนักท่องเที่ยวแบบบวกของประเทศนั้น แต่ถ้าคนในประเทศนั้นออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศ การท่องเที่ยวของเขาเป็นการท่องเที่ยวแบบลบสำหรับประเทศนั้น

ประเภทของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว อาจเรียกว่า สนิมรดก (Heritage) ซึ่ง ม.ล. ต้อย ชุมสาย ; และ ญิบพัน พรหมโยธี (2527: 81-83) ได้ให้ความหมาย คำว่า สนิมรดก (Heritage) เชิงการท่องเที่ยวว่า หมายถึงสิ่งแปลก ๆ น่าดูน่าชม น่าสัมผัส ของประเทศใดประเทศหนึ่งหรือถิ่นใดถิ่นหนึ่งที่ชักจูงให้นักท่องเที่ยวอยากมาดูมาชม โดยแบ่งออกได้ ดังนี้

1. สนิมรดกตามธรรมชาติ เป็นสิ่งที่อยู่แล้วตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูมิประเทศตามชนบทที่มีโครงสร้างแปลก ๆ ของสิ่งธรรมชาติ ภูเขาและเชิงเขา ลมฟ้าอากาศ พงไพร (ชนิดและโครงสร้างของป่า) น้ำ (น่านน้ำสงบ น้ำพุ ทะเลสาบ น้ำตก หาดทรายทะเล) พันธุ์ไม้และพันธุ์สัตว์ (สวนรุกขชาติ สวนสัตว์ ต้นไม้แปลก ๆ) ซึ่งสนิมรดกตามธรรมชาติเหล่านี้ เปรียบเสมือนมีบ่อทอง เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องพัฒนาขึ้นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตลอดไป

2. สนิมรดกที่คนสร้างขึ้นไว้ โดยมีได้ตั้งใจที่จะให้เป็นสินอุปทานเชิงการท่องเที่ยว หากที่ใดมีสนิมรดกทั้งที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติและที่คนสร้างไว้ที่นั่นก็เป็นแหล่งอุปทานเชิงการท่องเที่ยวอย่าง ดีเยี่ยม โดยแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 อนุสาวรีย์เชิงประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาท ป้อมปราการ เจดีย์อนุสรณ์สงคราม วัดร้าง ๆ ล ฯ

2.2 โบราณสถานและสถานที่บ่งชี้วัฒนธรรม เช่น แหล่งขุดค้นโบราณวัตถุ พิพิธภัณฑ์ หอสมุด อนุสรณ์ของที่ระลึก เป็นต้น

2.3 ศิลปะพืงนิยม เช่น แบบบ้านในชนบท แหล่งสิ่งประดิษฐ์ศิลปะพื้นเมือง (เช่น หมูบ้านทำร่ม ทำเครื่องเงิน ๆ ล ฯ) เป็นต้น

2.4 สถานที่เชิงเทคนิคและเชิงอุตสาหกรรม เช่น เขื่อนใหญ่ ๆ โรงงานผลิตสินค้า เฉพาะถิ่น ไร่ส้ม ฟาร์ม ๆ ล ฯ

2.5 สถานที่ที่สร้างหรือแต่งเสริมขึ้นสำหรับเล่นกีฬา

โครงสร้างของการท่องเที่ยว การกระทำต่าง ๆ ที่มนุษย์จัดขึ้นเพื่อเสริมสินมรดกทางธรรมชาติและสินมรดกที่คนสร้างขึ้น เพื่อให้เกิดคุณค่าทางการท่องเที่ยว และชักจูงใจให้คนเกิดความต้องการมาเที่ยว ซึ่งการจัดการโครงสร้างของการท่องเที่ยว เป็นหน้าที่ของประชากร และวิสาหกิจการท่องเที่ยวของทั้งเอกชนและของรัฐบาลที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจและอัธยาศัยไมตรี
2. ต้อนรับนักท่องเที่ยวโดยจัดให้มีที่พัก อาหารและบริการอื่นที่นักท่องเที่ยวปรารถนา
3. ต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เกิดความสนุกเพลิดเพลินในกิจกรรมการท่องเที่ยวและให้เกิดผลทางการผ่อนคลายอารมณ์ ทางวัฒนธรรม ทางการศึกษา เกิดความสงบสุข ฯ ล ฯ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540: 18) ได้ให้ความหมายทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะเด่น ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยแบ่งประเภททรัพยากรการท่องเที่ยวตามลักษณะและความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ทะเล เป็นต้น

2. ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์และบอกให้ทราบถึงวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของชาติ ได้แก่ วัด โบราณอุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง อนุสาวรีย์ เป็นต้น

3. ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของวัฒนธรรมความเป็นอยู่ วิถีชีวิต เช่น หมู่บ้านชาวเขา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก สภาพชีวิตในชนบทศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่ สวน พืช ผักผลไม้ เป็นต้น

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542: 63) ได้แบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. น้ำ หมายถึง แหล่งธรรมชาติทุกชนิดที่เป็นน้ำ และใกล้น้ำ เช่น ทะเล คลอง แม่น้ำ น้ำตก แหล่ม อ่าว หิมะ เป็นต้น ทรัพยากรประเภทนี้มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างยิ่ง นอกจากประโยชน์โดยตรงแล้ว ยังก่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวอีกหลายประการ ได้แก่

- 1.1 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติและพักผ่อนหย่อนใจ เช่น เชือกกันน้ำ ท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ แนวหินปะการัง ถ้ำหินงอกหินย้อย น้ำพุร้อน เป็นต้น

- 1.1 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ นาเกลือ กังหันลม ท่าเรือประมง อุโมงค์ลอดใต้ทะเล เป็นต้น

- 1.2 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อรักษาสุขภาพ เช่น แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ เป็นต้น

2. พื้นดิน หมายถึง แหล่งธรรมชาติทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับผืนดิน เช่น ป่าไม้ ไร่ นา สวนป่า สวนสาธารณะ ภูเขา อุทยานแห่งชาติ พื้นที่สีเขียวและพื้นดินทุกประเภทที่ได้รับการเพาะปลูกปรับปรุงตกแต่งเพื่อผลทางเศรษฐกิจ นก พืชพันธุ์ไม้ ดอกไม้ เป็นต้น กิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดขึ้นประเภทนี้ ให้ทั้งความเพลิดเพลิน และเพื่อการศึกษา

3. อารยธรรม ศิลปกรรม วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน จะเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยือนถิ่นต่าง ๆ ของประเทศที่พัฒนาแล้ว

อารยธรรม เทคโนโลยีและความสมัยใหม่ เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศที่กำลังพัฒนา นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจากประเทศที่พัฒนาแล้ว มักจะนิยมเดินทางไปดูโบราณสถาน ในประเทศที่กำลังพัฒนา หรือด้อยพัฒนาเช่นกัน

สรุปได้ว่า ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหรือสินมรดกทางการท่องเที่ยว มีทั้งเกิดขึ้นเองทางธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น และรวมทั้งการสร้างความพร้อมทางการบริการท่องเที่ยว เพื่อเสริมทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้เกิดสิ่งดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

พยอม ธรรมบุตร (2542: 4-6) ได้รวบรวมแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

ในปัจจุบันราชบัณฑิตยสถานได้ใช้คำว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” แทน การท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ที่สุดในโลก ในปี ค.ศ.1995 สภาการเดินทางท่องเที่ยวของโลก ได้รายงานว่าการท่องเที่ยวสามารถสร้างงานถึง 212 ล้านงาน และในปี ค.ศ.2005 จะเพิ่มขึ้นเป็น 338 ล้านงาน

ในปี ค.ศ.1994 มีนักท่องเที่ยวนานาชาติรวม 500 ล้านคน ซึ่งในปี ค.ศ.2000 จะเพิ่มเป็น 650 ล้านคน การเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่าง ๆ แต่ในขณะเดียวกันการจัดการการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติมากขึ้น ทำให้เกิดรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้น (Ecotourism)

คำที่ใช้เรียกชื่อ Ecotourism นั้นมีชื่อต่าง ๆ กันได้แก่

- Nature – based tourism	- Nature tourism
- Natural history tourism	- Environment -friendly tourism
- Environmental pilgrimage	- Sustainable tourism
- Alternative tourism	- Ethical tourism
- Soft tourism (tourism doux)	- Nature travel
- Nature-oriented tourism	- Wildlife tourism
- Green tourism	- Special interest tourism
- Appropriate tourism	- Responsible tourism
- Community -based tourism	- Soft & hard tourism

ชื่อต่าง ๆ เหล่านี้ต่างมีจุดเน้นที่ต่างกัน หากแต่ในหลักการจะมีจุดร่วมกัน แม้ในการประชุมของการท่องเที่ยวโลก ที่เมืองลานซาโรเต (Lanzarote) ที่ประเทศสเปน เมื่อเดือนเมษายน 2538 และในการประชุมองค์การเอกชนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในเดือนพฤษภาคม 2538 ยังหาข้อสรุปตรงกันอย่างเป็นเอกภาพของคำว่า Ecotourism ไม่ได้ สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยความร่วมมือของ The Canadian International Development Agency (CIDA) และ Australian International Development Assistance Bureau (AIDAB)

ได้จัดการประชุมนานาชาติ เรื่อง Ecotourism: Concept, design and strategy เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2538 โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้าน Ecotourism จากประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย ยุโรปและประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก เข้าร่วมสัมมนา รวมทั้งสิ้น 250 คน และที่ประชุมดังกล่าวได้ให้คำจำกัดความของ Ecotourism ได้อย่างชัดเจนและเป็นเอกภาพ ดังนี้

Speaker Features	Buckly	Dearden	Dowling	Christ	Boer
การท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม (Nature based)	/	/	/	/	/
การจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably managed)	/	/	/	/	/
การรวมตัวของสังคมและวัฒนธรรม (Inclusive of social and cultural aspects)	/	/	/	/	/
การให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยว (Education to tourists)	/	/	/	/	/
การให้การศึกษาแก่คนในท้องถิ่น (Educational to local people)		/	/	/	/
ประโยชน์ของคนในท้องถิ่น (Benefit to local people)		/		/	
การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น (Involvement of local people)		/		/	
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากมุมมองเชิงตลาด (Product authentic)			/	/	
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (Satisfies the tourism)			/	/	

ภาพประกอบ 3 คำจำกัดความของ Ecotourism

ที่มา: สถาบันการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2542) เอกสารประกอบการสอนหลักการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. หน้า 2

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม (Nature-based) ทั้งสิ่งแวดล้อมด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านสภาพภูมิศาสตร์และด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีโดยต้องยึดหลักสำคัญที่ต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเหล่านั้นไว้ให้ดีที่สุด เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
2. การท่องเที่ยวทุกประเภทจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม (Sustainably managed) ประเทศทุกประเทศ ท้องถิ่นทุกท้องถิ่น จำเป็นต้องพยายามจัดการท่องเที่ยวของตน โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม หรือให้กระทบน้อยที่สุด
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิต เอกลักษณ์ของท้องถิ่น (Inclusive of social and culture aspects) และประเทศซึ่งเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความแตกต่างทางด้านสังคม และวัฒนธรรมที่หลากหลายเหล่านั้น
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องให้การศึกษากับนักท่องเที่ยวและประชากรในท้องถิ่น (Environmentally education) เป็นการศึกษาที่ต้องการจะหยั่งรากลึกลงในจิตสำนึกของแต่ละคนให้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่ง ในอันที่จะอนุรักษ์ไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเน้นที่การจัดการการท่องเที่ยว (Benefit and involvement of local people) หมายถึง ประชาชนบนพื้นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจและสามารถได้รับผลประโยชน์จากกำไรของการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะเป็นกุญแจสำคัญไขไปสู่การกระจายรายได้นั่นเอง
6. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากมุมมองเชิงตลาด (Product authentic) มีจุดเน้นที่ผลิตภัณฑ์คือโดยการท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้นต้องมีลักษณะครบตามเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้ว ในข้อที่ 1-5 มิใช่การนำเอาชื่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปติดบนผลิตภัณฑ์เดิมเท่านั้น
7. ความพอใจของนักท่องเที่ยว (Tourist satisfaction) นับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นักท่องเที่ยวที่พอใจจึงจะกลับมาท่องเที่ยวอีก กิจกรรมที่บริษัททัวร์เสนอนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นกิจกรรมที่ตรงหรือเกินความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ต้องอยู่ในกรอบของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเชิงการปรับกลยุทธ์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวของคนจำนวนมาก (Mass tourism) ซึ่งมักมีการจัดการเชิงพาณิชย์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อคนจำนวนมากที่เอื้อต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Greening mass tourism) โรเบิร์ต เอช เบอ์น (Robert H. Burns) แห่ง World Travel & Tourism Council (WTTC) ได้ให้แนวคิดว่าควรมีการสร้างรูปแบบใหม่ของบริการทัวร์และบริการโรงแรมให้เป็นไปในทิศทางในการสร้างสำนึก

ของความห่วงใยในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรูปแบบนี้จัดเป็นรูปแบบที่ควรทำอย่างเร่งด่วนที่สุด (สถาบันการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. 2542: 4)

ในช่วงปี ค.ศ.1993 ได้มีการสร้างรูปแบบความร่วมมือของการวางแผนการพัฒนาในภาพรวมทุก ๆ ด้านไปพร้อมกัน แทนการที่ต่างฝ่ายต่างวางแผนอย่างที่ปฏิบัติกันมา การวางแผนพัฒนารูปแบบนี้จะทำให้ได้ทั้งแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมอยู่ในแผนพัฒนาเดียวกัน แผนพัฒนารูปแบบนี้จะมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตต่าง ๆ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอนุรักษ์ธรรมชาติ เขตพื้นที่สำหรับกิจกรรมสันทนาการกลางแจ้งและเขตพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวเขตต่าง ๆ เหล่านี้ถูกกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อการพัฒนา ร่วมกันในภาพรวม เมื่อประมาณ 20 ปี ที่ผ่านมาได้เกิดจุดเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมแนวใหม่ ของมนุษย์ โดยเน้นหลักการออกแบบเพื่อความยั่งยืน ทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม ตั้งแต่การออกแบบ การเริ่มสร้างจนถึงการใช้งานและการควบคุมการใช้วัสดุที่ไม่มีสารพิษ การทะนุถนอม ทรัพยากรธรรมชาติที่นำทรัพยากรกลับมาใช้ การสร้างจิตสำนึกระหว่างนักท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism strategy)

มนัส สุวรรณ (2530: 167-171) ได้นำเสนอกลวิธีในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังต่อไปนี้

1. การป้องกันสิ่งแวดล้อม กลวิธีคือสงวนและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ ดูแลรักษา ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์วัฒนธรรม คงรูปแบบวิถีชีวิตเดิม ตรวจสอบผลกระทบ ตั้งขอบเขตของการเปลี่ยนแปลง
2. การพัฒนาตัวสินค้า กลวิธีคือกำหนดบริเวณแนวทรัพยากรที่มีตัวสินค้าซึ่งอาจมีอยู่เดิม หรืออาจเกิดขึ้นใหม่ การพัฒนาสินค้าตัวใหม่ การแสดงเส้นทางในการเดินทาง โชนที่จะมีการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบเป็นแพ็คเกจ (Package) ที่รวมทั้งการประสานงานกับธุรกิจ อุตสาหกรรมอื่น
3. การตลาดและการโฆษณา กลวิธีคือกำหนดตลาดเป้าหมายการโฆษณาสินค้าแก่ลูกค้าที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบการส่งผลิตภัณฑ์ที่รวดเร็ว การกำหนดบริเวณนั้นเป็นบริเวณของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาส่วนอื่น ๆ การประเมินผลการโฆษณาและการตลาด
4. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค กลวิธีคือการพัฒนาที่พักอาศัยให้สะดวกสบาย การพัฒนาทางคมนาคมในการเดินทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
5. ความสัมพันธ์ด้านอุตสาหกรรม กลวิธีคือนำความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism niche) มาใช้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จัดทำเครือข่ายข้อมูล มีการประสานงานและ โฆษณาในระดับนานาชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ความหมายการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable tourism)

การให้คำนิยามความหมายและเสนอสาระสำคัญของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมีหลายแนวคิด ดังเช่นสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 1-19) ได้อธิบายถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่าหมายถึงการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการป้องกันและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลัง การท่องเที่ยวแบบนี้มีความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย

ไซเลย์ เอเดเบอร์ (ธีระศักดิ์ ลอยศักดิ์. 2546: 17; อ้างอิงจาก Shirley Edber) ได้ให้หลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ดังนี้

1. การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainably) ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมเพื่อเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว
2. การลดการบริโภคที่มากเกินไปและความจำเป็นและการลดของเสีย โดยทั้งสองวิธีนี้จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย (Reducing over-consumption and waste) ในระยะยาวและเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติทางสังคมและวัฒนธรรม (Maintain diversity) มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวและจะช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
4. การรวมแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เข้ามาอยู่ในแผนกลยุทธ์และการพัฒนาท้องถิ่น (Integrating tourism into planning) รวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาวการท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น (Supporting local economics) โดยคำนึงถึงการดูแลและรักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัดแต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย
5. การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น (Involving local communities) ซึ่งจะไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนแก่ชุมชนและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แล้วแต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวด้วย
6. การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ประกอบการ (Consulting stakeholders and the public) ประชาชนในท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องในการร่วมงานกันไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการร่วมกันแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน
7. การฝึกอบรมบุคลากรโดยสอดคล้องแนวคิด (Training staff) และวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่บุคลากรท้องถิ่นทุกระดับจะช่วยยกระดับของการบริการการท่องเที่ยว

8. การส่งเสริมทางการตลาดโดยการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล (Marketing tourism responsibly) ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวและจะช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

9. การวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ (Under tourism research) จะช่วยในการแก้ปัญหาและเพิ่มศักยภาพต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและนักลงทุน

ราไฟพรธณ แก้วสุริยะ (2547: 3) กล่าวว่า การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสุนทรียภาพ โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด สามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุดและใช้ประโยชน์ได้ตลอดกาลยาวนานที่สุด

เฉลิมลาภ คเนจร ณ อรุณา (2545: 18-20) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่า หมายถึง การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นการรบกวนสิ่งแวดล้อมชนบทธรรมชาติและประเพณีท้องถิ่น โดยที่นักท่องเที่ยวควรต้องศึกษาสภาพความเป็นไปของท้องถิ่นที่ไปเยือน ขณะเดียวกันคนในท้องถิ่นก็ต้องเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนให้กับนักท่องเที่ยวและร่วมรักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตให้คงอยู่สืบไป เพื่อที่อนุชนรุ่นหลังจะได้สัมผัสคุณค่าเช่นเดียวกันนี้ต่อไป

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2537: 17) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable development) ไว้ว่าหมายถึงการพัฒนาโดยมุ่งเน้นการป้องกันและกำจัดผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยควบคุมให้เกิดผลเสียน้อยที่สุดและผลเสียที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการดำรงคุณค่าของการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนถาวรตลอดไป โดยทั้งนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนย่อมก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถนาทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวความคิดของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเพื่อทันต่อยุคใหม่ของกระแสโลก ที่เปลี่ยนแปลงไป

หลักการและลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

หลักการและลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะแตกต่างกันไปตามแนวความคิดความเหมาะสม รูปแบบของการเดินทาง สถานที่แหล่งท่องเที่ยว ลักษณะของภูมิประเทศ ระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติ ชัยวุฒิ ชัยพันธ์ (2544: 12) ได้กำหนดว่านโยบายของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นั้น จะต้องมึลักษณะดังนี้

1. กำหนดเป็นนโยบายระดับชาติที่ประสานกันในทุกระดับของการพัฒนา
2. ผสมผสานความต้องการของทุกกลุ่มในสังคม เช่น หน่วยงานของรัฐบาลและของเอกชน ตลอดจนองค์กรของท้องถิ่น
3. เป้าหมายพื้นฐานก็คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

4. มีมาตรการที่ทำให้แน่ใจว่า นักท่องเที่ยวจะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมที่เข้าไปท่องเที่ยว
5. นำไปสู่การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม
6. มีมาตรการที่จะลดผลกระทบของการท่องเที่ยวในทางลบที่มีต่อสังคมท้องถิ่น
7. สนับสนุนให้องค์กรของประชาชนท้องถิ่นเป็นแกนนำของการพัฒนาภายใต้การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ สถาบันการเงินและสถาบันการศึกษา
8. มีระบบติดตามและประเมินผลในทุกขั้นตอนของการพัฒนาเพื่อให้สามารถสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2537: 18) ได้ให้ความเห็นว่าความพยายามในการปรับปรุงทิศทางการท่องเที่ยวให้เหมาะสมเพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความยั่งยืนถาวรเป็นประโยชน์ต่อประเทศทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง แนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนถาวรจึงควรประกอบด้วย

1. การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและคุณค่าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในหมู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ให้ประชาชนรู้จักคุณประโยชน์ของการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสม และรู้ถึงโทษที่เกิดจากการจัดการการท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนร่วมกันอย่างกว้างขวาง

2. การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมได้จำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง รัฐบาลควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานในภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การวางแผนและพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพให้เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสำรวจและวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวและเมืองท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม

4. การพัฒนาระบบบริหารเมืองท่องเที่ยว เนื่องจากระบบบริหารเมืองท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่มีความเหมาะสม เพราะไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างทันเหตุการณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องปรับปรุงการบริหารเมืองท่องเที่ยวเสียใหม่ให้มีความเหมาะสมสามารถรองรับและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ รัฐบาลควรหยุดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลเสียให้หมดไปอย่างเร่งด่วน และเริ่มการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าขึ้นมาทดแทน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนถาวรและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. 2537: 46-47)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 1-5) กล่าวว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องพัฒนาการท่องเที่ยวใน 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
3. การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
4. การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
5. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
6. การพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO. 1997: 253-255) ได้กล่าวถึงหลักการที่สำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. มีการดำเนินการจัดการภายใต้ขีดความสามารถของระบบธรรมชาติ (Carrying capacity) ในการทดแทนฟื้นฟู ให้สามารถผลิตและให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตลอดไป โดยไม่ลดถอยหรือเสื่อมโทรมลง ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (Local participation) และความต้องการของชุมชน (Local needs)

2. มีการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น (Equity)
3. ให้ประสบการณ์ันทนาการที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว (Quality of experience)
4. ให้ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ ทรัพยากรและวิถีชีวิต

(Education and understanding)

5. เน้นการออกแบบที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และใช้วัสดุในท้องถิ่น (Local architecture and local material)

6. เน้นการผสมผสานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสู่แผนพัฒนาระดับท้องถิ่นภูมิภาคและระดับประเทศ (Integration of sustainable tourism to local, regional and national plans)

7. เน้นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นฐานการตัดสินใจ และการติดตามตรวจสอบ (Information and monitoring) ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2539: ออนไลน์) ได้กำหนดถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับหลักการขององค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ดังนี้

1. คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับสภาพทางกายภาพชุมชน
2. ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
3. ต้องก่อให้เกิดการกระจายรายได้ (ผลประโยชน์) อย่างเท่าเทียมกัน
4. การจัดการพื้นที่ต้องเป็นไปด้วยความยินดีของประชาชนในชุมชนในพื้นที่นั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรม

ความหมายของการท่องเที่ยวแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 6-7) เห็นว่าการท่องเที่ยวแบบนี้เป็นจัดการรูปแบบหนึ่งของธุรกิจที่พักแรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเท่านั้น และมีความเห็นคล้ายกับผู้อื่นว่า ปกติมักให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่

ราไพพรรณ แก้วสุริยะ (2547: 17) กล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Homestay) ในต่างประเทศสามารถจัดได้ในเมืองเช่นกัน โดยที่แนวคิดของโฮมสเตย์นี้ได้ถูกอธิบายให้มีขอบเขตความหมายกว้างมากกว่าการท่องเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรม แต่วัตถุประสงค์ด้านการจัดการไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ การท่องเที่ยวนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเน้นการจัดการเชิงธุรกิจชุมชน โดยในด้านการจัดการส่วนหนึ่งพบว่า มีความแตกต่างไปจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั่วไป คือ เจ้าของบ้านในแหล่งท่องเที่ยวจะจัดสรรห้องส่วนหนึ่งไว้ให้บริการพักรแรมแก่นักท่องเที่ยว แต่รูปแบบของการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว ได้รับจะแตกต่างไปจากการพักผ่อนในโรงแรม รีสอร์ท หรือเกสต์เฮ้าส์ (Guest house) เพราะการพักอยู่กับเจ้าของบ้านนี้ ทั้งสองฝ่ายคือ ทั้งเจ้าของบ้านและนักท่องเที่ยวต่างเปิดใจที่จะเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ที่เป็นมิตร อย่างไรก็ตาม การรับนักท่องเที่ยวมาค้างคืนในบ้านนั้น ทั้งสองฝ่ายต่างมีความพึงพอใจ และทราบรายละเอียดของกันและกันก่อน

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2552: ออนไลน์) ได้ให้คำจำกัดความของโฮมสเตย์มาตรฐานไทยไว้ว่า โฮมสเตย์มาตรฐานไทย หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมาตรฐานไทย หมายถึง บ้านที่อยู่ในชุมชนชนบท ที่มีประชาชนในชุมชนเป็นเจ้าของ และเจ้าของบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ประจำ หรือใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในบ้านดังกล่าว นอกจากนี้ บ้านดังกล่าวต้องมีความพร้อมในการเป็นโฮมสเตย์ ดังนี้

1. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริม นอกเหนือจากรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัวเท่านั้น
2. มีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้
3. นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในบ้านเดียวกับที่เจ้าของบ้านอาศัยอยู่ โดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน
4. สมาชิกในครอบครัวต้องมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างแรมในบ้านพร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว
5. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัว ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี
6. เจ้าของบ้านควรเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

ความหมายของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

การท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของคนในชุมชน รวมทั้งวิถีการดำเนินชีวิตของเจ้าของบ้าน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เนื่องจากโฮมสเตย์เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรม สำหรับความหมายของการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์นั้น มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ได้แก่

นางลักษณ์ อยู่เย็นดี (2546: 30) ให้ความหมายว่า โฮมสเตย์ หมายถึง ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัส เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนได้อย่างใกล้ชิด โดยการพักค้างแรมกับชุมชน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544: 1-18) กล่าวว่า กิจกรรมที่พักแบบโฮมสเตย์เป็นที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ซึ่งหมายถึงบ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับชาวบ้าน และมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเจ้าบ้านซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยว โดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม ซึ่งความหมายดังกล่าวสอดคล้องกับความหมายที่ให้ไว้โดยนางลักษณ์ อยู่เย็นดี (2546: 3) ที่กล่าวว่า โฮมสเตย์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสกับวัฒนธรรมชนบทอย่างแท้จริง ด้วยการเข้าพักอาศัยร่วมกับเจ้าของบ้าน โดยอาจมีการให้บริการด้านอาหาร การนำเที่ยวกิจกรรมทางวัฒนธรรม การเกษตร การศึกษาวิถีชุมชน

ณัฐชามญช์ สุวิทย์พันธ์ (2545: 29) ได้ให้ความหมายว่า ที่พักแบบโฮมสเตย์หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หมายถึง การจัดสรรพื้นที่บ้านพักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวโดยคงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำถิ่น ภายใต้ศักยภาพและการยอมรับของชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

ภราเดช พยัฒวิเชียร (2544: 1) กล่าวถึงการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ว่า เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ชุมชนยินดีให้นักท่องเที่ยวเข้าพักค้างแรมในบ้านของตนเอง เพื่อเรียนรู้แบบแผน วิถีชีวิต วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว และอาจมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ระหว่างนักท่องเที่ยว เจ้าของบ้าน และคนในท้องถิ่น

จากความหมายที่นักวิชาการทางด้านการท่องเที่ยวให้ไว้มากมาย ผู้วิจัยจึงพอสรุปความหมายของที่พักแบบโฮมสเตย์ ได้ว่า คือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัส เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนได้อย่างใกล้ชิด ภายใต้ศักยภาพและการยอมรับของชุมชน มีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มความรู้ โดยการพักค้างแรมกับชุมชน และมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเจ้าบ้านซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน โดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม และอาจมีการให้บริการด้านอาหาร การนำเที่ยวกิจกรรมทางวัฒนธรรม การเกษตร การศึกษาวิถีชุมชน

ความเป็นมาของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในประเทศไทย

การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ มีจุดเริ่มต้นมาจากทวีปยุโรปในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้คนเริ่มแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวและที่พักห่างไกลชุมชนเมือง และร่องรอยความกดดันของสงครามไปสู่พื้นที่ชนบท ที่เต็มไปด้วยความสงบ ร่มรื่น ธรรมชาติที่สวยงามก่อให้เกิดที่พักแรมแก่นักท่องเที่ยวประเภทใหม่ ๆ ขึ้น ได้แก่ ที่พักพร้อมอาหารเช้า (Bed & breakfast) บ้านพักในฟาร์ม (Farm house) เกสต์เฮาส์ (Guest house) และโฮมสเตย์ (Home stay) โดยดำเนินการภายใต้แนวคิดเดียวกัน คือ ผู้มาพักเป็นแขกของบ้าน มีใช้นักท่องเที่ยว (ฐวิทย์ ศิริเวชกุล 2544: 29)

การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในประเทศไทยนั้นเกิดขึ้นมานับได้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 โดยสามารถแบ่งยุคของโฮมสเตย์ในประเทศไทยได้ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545:41)

1. ยุคเริ่มต้น (ปี พ.ศ. 2503-2525) พฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบกระจายอยู่ในกลุ่มนิสิตนักศึกษา กลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งต้องเรียนรู้วิถีชีวิตและรับทราบปัญหาในชนบทเพื่อการพัฒนาสังคมตามอุดมคติ รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นิยมเที่ยวป่า โดยเฉพาะในภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยวจะพักอาศัยตามบ้านชาวเขา ซึ่งจุดพักจะขึ้นอยู่กับเส้นทางการเดินป่า

2. ยุคกลาง (ปี พ.ศ. 2526-2536) กิจกรรมเที่ยวป่าได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การพักค้างคืนในรูปแบบโฮมสเตย์ได้รับการพัฒนาทั้งรูปแบบและกิจกรรมโดยกระจายไปยังหมู่บ้านชาวเขาอย่างกว้างขวาง และก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี เป็นต้น

3. ยุคปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน) ซึ่งเป็นยุคที่เน้นการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยในปี พ.ศ. 2537-2539 กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยเริ่มมีการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กลุ่มนำร่องคือ กลุ่มนักกิจกรรมสังคม ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ส่วนพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์จะมีองค์กรพัฒนาเอกชนไทยเข้ามาดำเนินการ เช่น เกาะยาว จังหวัดพังงา (กลุ่มประมงชายฝั่ง อวนลาก อวนรุน) หมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช บ้านแม่ท่า จังหวัดเชียงใหม่ (กลุ่มเกษตรทางเลือก) บ้านผู้ใหญ่วิบูลย์ เซนเฉลิม (เกษตรยั่งยืน) เป็นต้น

พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวที่ผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure travel) ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(Ecotourism) ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น ทั้งในกลุ่มชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชนเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมและหัตถกรรมของท้องถิ่น โดยมี โฮมสเตย์ที่มีความหมายมากกว่าเป็นที่พัก เนื่องจากเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งซึ่งยึดรูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย ซึ่งกิจกรรมโฮมสเตย์นี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน เช่น ส่วนราชการจังหวัด องค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์กรเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวคิดหลักที่จะให้โฮมสเตย์เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวใน

ชุมชน ซึ่งบางพื้นที่ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นโฮมสเตย์ อาจจัดเป็นเพียงการท่องเที่ยวลักษณะการเยี่ยมบ้าน (Home visit) หรือการเรียนรู้วิถีชีวิต โดยไม่มีการพักแรม

ทรัพยากรการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

ณัฐชามณูช์ สุวิทย์พันธ์ (2545: 31) ได้แบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ แบ่งออกเป็นดังนี้

1. ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

1.1 ด้านการตลาด ได้แก่ ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของหมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่

1.2.1 ที่พักและอาหาร จัดให้นักท่องเที่ยวได้พักค้างคืนภายในบ้านของชาวบ้าน โดยมีการร่วมกิจกรรมและวิถีชีวิตเดียวกับชาวบ้าน ตั้งแต่วัฒนธรรมการบริโภคอาหาร การพักผ่อนนอนหลับตลอดจนการทำมาหากิน

1.2.2 ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน หรือทุกบ้านต้องสามารถให้ข้อมูลพื้นฐานทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวได้

1.2.3 ยานพาหนะซึ่งนักท่องเที่ยวจะใช้ยานพาหนะต่าง ๆ เช่นเดียวกับชาวบ้านยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น การเดินทางมาและกลับ

1.2.4 สิ่งดึงดูดเชิงจิตวิทยา ได้แก่ ทัศนียภาพ การต้อนรับอย่างอบอุ่นตามแบบขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

2. ทรัพยากรที่มุ่งเน้นการดำเนินการ แบ่งออกเป็นดังนี้

2.1 การวางแผน และกำหนดกิจกรรม เช่น การเรียนรู้การทำอาหารและขนมไทย การเรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน การเรียนรู้กิจกรรมประจำวันของชาวบ้าน

2.2 ระบบขนส่ง เช่น การปรับสภาพภูมิทัศน์ภายในหมู่บ้านให้มีความงามอย่างธรรมชาติ ดูแลรักษาความสะอาดของถนนและลำคลองในหมู่บ้าน จัดระบบการคมนาคมระหว่างตัวเมืองกับหมู่บ้าน

2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด มีระบบประปาและไฟฟ้าที่ปลอดภัย

2.4 ระบบสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น ศูนย์อนามัย การรักษาความปลอดภัยและแหล่งผลิตอาหารตามธรรมชาติของหมู่บ้าน

2.5 ระบบแรงงาน เช่น การฝึกอบรมและทักษะของผู้ให้บริการ

2.6 เงินทุน การจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ไม่จำเป็นต้องใช้เงินทุนในการดำเนินงานมากนัก การจัดหา หรือสร้างสิ่งแปลกปลอมในวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ

ลักษณะ เฉพาะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์

ซูวิทย์ ศิริเวชกุล (2544: 65) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของนักท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ให้ความสนใจต่อการเรียนรู้ โดยต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างใกล้ชิด ทั้งอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เป็นคนรักอิสระ ต้องการที่พักสะดวก ไม่หรูหรา ราคาถูกกว่าโรงแรม และต้องการความปลอดภัยสูง โดยพักค้างแรมในระยะเวลาสั้น (1-3 คืน) หรือระยะยาว (5-10 คืน)
3. เป็นคนที่พร้อมเปิดใจเป็นมิตรไมตรี ให้ความยอมรับนับถือ เชื่อถือและไว้วางใจผู้อื่น
4. ต้องการมีเพื่อนเที่ยวและคำแนะนำหรือข้อมูลที่เป็นเกร็ดความรู้ซึ่งละเอียดมากกว่าบริษัทนำเที่ยว
5. ต้องการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสบการณ์ชีวิต เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย อาหาร งานประเพณี พิธีกรรม โดยการร่วมกิจกรรมภายในบ้าน เช่น ช่วยงานในสวน เก็บพืชผักผลไม้ หรือออกเรือจับปลา ปู กุ้ง หอย เป็นต้น

ความต้องการพื้นฐาน 10 ประการของนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ มีดังนี้

1. เติยงนอนที่สบายในราคาสมเหตุสมผล
2. ห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด
3. อาหารพื้นบ้านง่ายๆ แต่ปรุงอย่างดี
4. ทิวทัศน์และธรรมชาติของชนบทที่สวยงาม
5. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ อาทิ เดินป่า ตกปลา ซี่ม้า ปีนเขา ซี่จักรยาน
7. ร้านค้าทั่วไปและร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก
8. ความบันเทิง อาทิ ดนตรี การเต้นรำ การแสดงพื้นบ้าน
9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
10. ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของเจ้าบ้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวโฮมสเตย์มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน เนื่องจากการจัดการการท่องเที่ยวโฮมสเตย์อยู่ภายใต้พื้นฐานของแนวความคิดที่เข้าใจระบบนิเวศ ลักษณะธรรมชาติของพื้นที่ การไม่ทำลายความสมดุลทางธรรมชาติ ด้วยการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และชุมชน การใช้ทรัพยากรอย่างระมัดระวังและรอบคอบ โดยยึดหลักการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับคือ ความยั่งยืนของทรัพยากร การสร้างอาชีพและการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง ในขณะที่เดียวกันการพักอาศัยอยู่ในชุมชนได้เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ทั้งความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ทำให้ชุมชนสามารถหาทางออกในการจัดการทั้งเชิงรับและเชิงรุกเกี่ยวกับ

โฮมสเตย์เพื่อปกป้องทรัพยากรและผลประโยชน์ของชุมชนโดยรวมได้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว จะทำให้ต่างฝ่ายต่างได้รับความประทับใจ ความพึงพอใจ เป็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้ชุมชน ในขณะที่นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของชุมชนที่ได้เข้าไปสัมผัส การจัดการที่ดีย่อมทำให้เกิดการคัดเลือกนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมีจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่นั้น ๆ (ณัฐชามณูช สุวิทย์พันธ์. 2545: 35)

นอกจากนี้ การจัดการโฮมสเตย์ที่สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการจัดการที่สามารถนำไปสู่ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวได้ โดยชุมชนเจ้าของบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรม โดยอาศัยความเกื้อกูลและความผูกพันในทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่ ให้เป็นสิ่งจูงใจความต้องการตักตวงผลประโยชน์ด้านรายได้รวมถึงการที่คนในชุมชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีใช้การสนองตอบเฉพาะความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน หรือตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่ยังหมายรวมถึงการตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลไปยังคนในชุมชนรุ่นต่อไป (มธุรส ปราบไพรี 2544: 52)

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545: 13) ได้สรุปผลกระทบที่เกิดจากการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ทั้งทางด้านบวกและด้านลบไว้ดังนี้

ผลกระทบด้านบวก มีดังนี้

1. เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น
2. เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน
3. นักท่องเที่ยวมีโอกาสเรียนรู้และศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดการอนุรักษ์ หวงแหนและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย

ผลกระทบด้านลบ มีดังนี้

1. วัฒนธรรมชุมชนอาจมีการเปลี่ยนแปลง หากชุมชนไม่มีความเข้มแข็ง
2. ชุมชนมุ่งหวังรายได้จากการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการประกอบกิจการที่พักในเชิงธุรกิจ
3. เกิดการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนเกินขอบเขตวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หมายถึง โฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินและได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ ซึ่งรับรองโดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 8 ด้าน 43 ตัวชี้วัด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545: 2) ดังต่อไปนี้

1. ด้านที่พัก มีตัวชี้วัดดังนี้

- 1.1 โครงสร้างบ้านพักมีความมั่นคง

- 1.2 บ้านพักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างส่องถึงกัน ไม่มีกลิ่นอับและมีหลังคาที่สามารถกันน้ำฝนได้
- 1.3 ที่นอนสบายตามสภาพชุมชนและเครื่องนอนที่สะอาด
- 1.4 ห้องอาบน้ำและส้วมสะอาด
- 1.5 การเปลี่ยนผ้าปูที่นอนและอุปกรณ์เครื่องนอนทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก
- 1.6 การกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน
- 1.7 การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน
2. ด้านอาหารและโภชนาการ มีตัวชี้วัดดังนี้
 - 2.1 อาหารได้รับการปรุงมาอย่างดี
 - 2.2 ภาชนะที่ใส่สะอาดและปลอดภัย
 - 2.3 ครวอยู่ในสภาพที่สะอาดไม่มีกลิ่น
 - 2.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในครัวสะอาดถูกสุขลักษณะ
 - 2.5 น้ำดื่มและน้ำใช้สะอาด
 - 2.6 ร้านอาหารตั้งอยู่ในชุมชน
3. ด้านความปลอดภัย มีตัวชี้วัดดังนี้
 - 3.1 การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย
 - 3.2 เครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้ายหรือกรณีนักท่องเที่ยวเจ็บป่วย
 - 3.3 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
 - 3.4 การตัดเตือนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน และเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล
 - 3.5 การดูแลและซ่อมแซมสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ ในที่พัก เพื่อความปลอดภัยอยู่เสมอ
4. ด้านการจัดการ มีตัวชี้วัดดังนี้
 - 4.1 การรวมกลุ่มของชาวบ้าน โดยจัดการในรูปของชมรม หรือสหกรณ์
 - 4.2 คณะกรรมการบริหารโครงการ
 - 4.3 การกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อมิให้เกิดปัญหาที่ขัดต่อวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและความเชื่อของชุมชน
 - 4.4 ระบบการจองล่วงหน้าและลงทะเบียน เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
 - 4.5 รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบอย่างชัดเจน
 - 4.6 ข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้นักท่องเที่ยวเลือก
 - 4.7 ชุมชนไม่หวังจะสร้างรายได้จากโฮมสเตย์อย่างเดียวและต้องไม่มีผลกระทบต่ออาชีพดั้งเดิมของชุมชน

4.8 ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ที่เป็นคนท้องถิ่นที่มีความรู้และความพร้อมในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้

5. ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว มีตัวชี้วัดดังนี้

5.1 กิจกรรมท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การตกปลา การปีนเขา ขี่จักรยาน ฯลฯ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนในชุมชน

5.2 กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น ทอผ้า จักสาน ฯลฯ

5.3 กิจกรรมต้อนรับตามประเพณีของท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ ฯลฯ

5.4 กิจกรรมบันเทิง เช่น ดนตรี การเต้นรำ การแสดงพื้นบ้าน ฯลฯ

5.5 กิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

5.6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้าน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของชุมชน และการถ่ายทอดตำนาน หรือประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

6. ด้านสภาพแวดล้อม มีตัวชี้วัดดังนี้

6.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือหลายประเภท เช่น แหล่งโบราณคดี โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร เป็นต้น

6.2 การดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน

6.3 สถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคาร อยู่ไม่ไกลเกินไป

6.4 พื้นที่หลักยังคงสภาพเดิมของชุมชน และยังคงรักษาวัฒนธรรมและประเพณี

ของตน

7. ด้านมูลค่า มีตัวชี้วัดดังนี้

7.1 ร้านขายของที่ระลึกในชุมชน

7.2 ผลิตภัณฑ์โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น

7.3 โอกาสได้เผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน

7.4 โอกาสพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านการให้บริการที่ประทับใจ

8. ด้านการส่งเสริมการตลาด มีตัวชี้วัดดังนี้

8.1 คู่มือเอกสารเผยแพร่การท่องเที่ยวเป็นของตนเองและเป็นข้อมูลจริง โดยคู่มือหรือเอกสารดังกล่าว มีรายละเอียดต่าง ๆ ครบถ้วน เช่น รายการกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว แผนที่เดินทาง เป็นต้น

8.2 การเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์

8.3 รายชื่ออยู่ในคู่มือการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้าน เช่น กิจกรรมสำหรับการจัดทำโฮมสเตย์ให้ได้มาตรฐานนั้น ควรต้องพิจารณา 3 สิ่งต่อไปนี้เป็นอย่างยิ่งประกอบสำคัญ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545: 3) ดังนี้

1. ด้านภูมิประเทศ ได้แก่ สภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ
2. ด้านที่พัก ได้แก่ บ้านพักตามแบบวิถีชีวิตของแต่ละชุมชน โดยเน้นเรื่องความสะดวก เป็นหลัก
3. ด้านมนุษย์หรือคนในชุมชน ต้องให้ความรู้จรรวมและสร้างจิตสำนึกให้มีจุดยืนเป็นของตนเอง

นอกจากนี้ การพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำโฮมสเตย์จะต้องมองในหลายมิติ โดยพิจารณาตามแบบวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของชุมชน ไม่ควรมองเพียงว่า บ้านคือที่พักเท่านั้น แต่จะต้องมีส่วนประกอบอื่นร่วมด้วย คือ คนและจิตวิญญาณของชุมชน ดังนั้นจึงต้องสร้างฐานของชุมชนให้แน่น และพร้อมก่อน แต่ละชุมชนจะต้องมีจุดยืนที่ชัดเจน มีวิถีวัฒนธรรม ประเพณีที่แสดงออกถึงความ เป็นไทย และสำคัญที่สุดคือ ความเต็มใจที่จะต้อนรับผู้มาเยือน โดยไม่ลืมนึกถึง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะในการพัฒนาชุมชนจะต้องมีการพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิญญาณให้สอดคล้องและสมดุลกัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ต้องให้ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการเองและมีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมด้วย ซึ่งความร่วมมือของชุมชนในการทำโฮมสเตย์สามารถพิจารณาได้จากประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545: 5)

1. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัว ต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริม นอกเหนือรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัวและไม่มุ่งดำเนินการโฮมสเตย์ในเชิงธุรกิจ
2. พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวอยู่ได้
3. นักท่องเที่ยวสามารถเข้าพักอาศัยและใช้ชีวิตความเป็นอยู่เช่นเดียวกับเจ้าของบ้านได้
4. สมาชิกในครอบครัวมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวเข้ามาอาศัยอยู่ในบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว
5. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี
6. บ้านนั้นควรเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม สหกรณ์ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร (ชุมชนบ้านคลองเรือ, 2552: ออนไลน์) มีดังนี้

ความเป็นมา

หมู่บ้านคลองเรือตั้งอยู่ที่ หมู่ 9 ตำบลปากทรง อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แต่เดิมพื้นที่บริเวณบ้านคลองเรือเป็นผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ จนกระทั่งปี 2518 มีผู้เข้าไปอาศัยและบุกเบิกป่าเป็นที่ทำกิน ครอบครัวของนายละเมียด สวัสดิภักดี เป็นครอบครัวแรกที่อพยพเข้ามาในพื้นที่เพื่อร่อนแร่

ตีบุกทำเหมืองแร่แบบชักจอบ (การทำเหมืองแร่โดยการชักจอบขนาดใหญ่ หน้ากว้างประมาณ 50-80 ซม. คู้ยดิน หิน ทรายตามในคลองและริมคลอง แล้วปล่อยให้ให้น้ำไหลผ่าน พัดพาเม็ดทรายออกไปให้เหลือแต่แร่อยู่ด้านหลังของจอบชักนั้น แล้วใช้เลียงซึ่งมีลักษณะคล้ายกะทะร่อนเพื่อคัดเลือกเอาเนื้อแร่อีกครั้ง) เมื่อแร่หาได้ยากขึ้นและมีราคาถูกลง จึงเริ่มหันมาแผ้วถางป่า เพื่อทำไร่ ปลูกข้าว ปลูกกาแฟและผลไม้ต่าง ๆ ในระยะต่อมาลุงละเมียดได้ชักชวนญาติพี่น้องตลอดจนคนต่างถิ่น เข้ามาร่วมทำกินมากขึ้น ประกอบกับราคากาแฟมีราคาสูงขึ้นในขณะนั้น ทำให้มีผู้อพยพเข้ามาบุกกรุกถางป่าเพื่อทำไร่กาแฟเป็นจำนวนมาก ในช่วงปี พ.ศ.2528-2531 เป็นช่วงที่มีการบุกกรุกพื้นที่ป่ามากที่สุด การปราบปรามก็เป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากการเดินทางสัญจรต้องอาศัยการเดินทางเท้าหรือใช้ม้าเป็นหลัก

จวบจนกระทั่งปี พ.ศ.2537 หน่วยจัดการต้นน้ำพะโต๊ะซึ่งมีหน้าที่หลักในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ จึงเริ่มเข้าหาชุมชนและสร้างความเข้าใจกับชุมชนในเรื่องการอนุรักษ์ป่า โดยการสำรวจข้อมูล และให้ชุมชนเลือกตั้งคณะกรรมการโครงการคนอยู่-ป่ายัง เพื่อวางกฎระเบียบของชุมชนในการใช้ประโยชน์จากป่าด้วยสมาชิกในชุมชนเอง สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจและให้ความร่วมมือกับโครงการเป็นอย่างดี ทำให้การบุกกรุกแผ้วถางป่าในพื้นที่หมู่บ้านคลองเรือจึงยุติลงอย่างเด็ดขาด จนได้ชื่อว่าหมู่บ้านรักษาป่ายอดเยี่ยม และได้รับคัดเลือกให้รับพระราชทานธงพิทักษ์ป่าเพื่อรักษาชีวิต จากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2541

คนในหมู่บ้านคลองเรือส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ย้ายมาจากที่อื่น ๆ เข้ามาทำมาหากิน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 เมื่อมีจำนวนคนมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงได้กลายเป็นหมู่บ้าน "คลองเรือ" ในปัจจุบัน แต่เดิมคนในชุมชนได้ส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนปากทรง ซึ่งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านและการเดินทางก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก ต้องเดินลุยข้ามลำน้ำ หากเป็นช่วงน้ำหลากปริมาณน้ำก็จะสูงขึ้น ทำให้เด็ก ๆ ไม่สามารถข้ามไปเรียนได้ คนในชุมชน อาจารย์พร้อม และอาจารย์เหนอ พระอาจารย์ที่ชาวชุมชนคลองเรือให้ความเคารพศรัทธา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในด้านการศึกษาของบุตรหลาน จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นใหม่ในท้องถิ่น โดยให้ชื่อโรงเรียนว่า "ประจักษ์ศิริราษฎร์อุปถัมภ์" ในเวลาต่อมา โดยเริ่มแรกมีอาคารเรียนหลังเดียว เปิดสอนตั้งแต่ ป.1-ป.4 เท่านั้น

ในปัจจุบันเมื่อมีนักเรียนเพิ่มขึ้น โรงเรียนประจักษ์ศิริราษฎร์อุปถัมภ์ (ห้องเรียนพิเศษบ้านคลองเรือ) ได้ขยายการเรียนการสอนขึ้น มีตั้งแต่ชั้นอนุบาล-ประถม 6 มีนักเรียนทั้งหมด 43 คน โดย ส.ต.อ.วัลลภ แสงจันทร์ เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน นายวีรศักดิ์ กฤษณาพันธ์ นายสิทธิศักดิ์ แก้วรักษา เจ้าหน้าที่หน่วยจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ เป็นครูผู้สอน และยังมีพี่เลี้ยงอนุบาลอีก 1 คน (คนในหมู่บ้านคลองเรือเป็นคนจัดจ้างเอง) โรงเรียนนี้ได้รับกองทุนอาหารกลางวันสำหรับเด็กจากหน่วยงานราชการเพียง 40 บาทต่อวันเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอ นอกจากกองทุนอาหารกลางวันที่ยังไม่พอแล้ว ยังขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์กีฬา การเรียนดนตรี เป็นจำนวนมากอีกด้วย

โฮมสเตย์หมู่บ้านคลองเรือมีจุดเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ.2544 เมื่อคณะนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปออกค่ายพัฒนาชนบทที่หมู่บ้าน นักศึกษาและชาวบ้านในชุมชนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และมีความคิดริเริ่มร่วมถึงการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้นในหมู่บ้าน ชุมชนบ้านคลองเรือจึงเริ่มจัดตั้งโครงการโฮมสเตย์ตั้งแต่เดือนกันยายน ปี พ.ศ.2546 สำคัญของโครงการคือ ความพยายามในกรอบของโครงการ "คนอยู่-ป่ายัง" ที่ริเริ่มโดยคุณพงศา ชูแนม ที่ต้องการให้ชุมชนและป่าอยู่รอดไปด้วยกัน เพื่อให้การอนุรักษ์ป่าเป็นไปอย่างยั่งยืน กิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดขึ้นก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่พวกเขาอนุรักษ์ไว้ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตโดยให้มีผลกระทบต่อทรัพยากรน้อยที่สุด โครงการท่องเที่ยวโครงการนี้นอกจากจะให้ประโยชน์ในแง่การอนุรักษ์ป่าและความเป็นอยู่ของชาวบ้านแล้ว นักท่องเที่ยวเองก็ได้ประโยชน์จากโครงการนี้เช่นกัน เมื่อได้มีโอกาสท่องเที่ยวในรูปแบบที่จะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตชุมชนอย่างแท้จริง นำไปสู่การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้วัฒนธรรมของคนในพื้นที่อื่นจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีของคนในสังคม

วัตถุประสงค์ของโครงการโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

1. สร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน
2. สร้างองค์ความรู้ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน
3. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
4. สร้างความเข้าใจอันดีของคนเมืองและคนในชนบท

การเดินทาง

1. ทางรถยนต์

จากกรุงเทพมหานครให้เดินทางเข้าถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ขับไปจนถึงแยกปฐมพร ให้ตรงต่อไป (ทางหลวงหมายเลข 41) จนถึงประมาณหลักกม.ที่ 63 (1 กิโลเมตรก่อนถึงอำเภอลำสนธิ) ให้เลี้ยวขวาเข้าอำเภอลำสนธิ (ทางหลวงหมายเลข 4006) ขับตามเส้นทางผ่านอำเภอลำสนธิ จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าหมู่บ้านคลองเรือ ที่หลักกม.14 จากนั้นขับรถตามป้ายบอกเส้นทางไปเรื่อย ๆ ประมาณ 14 กิโลเมตรจะถึงหมู่บ้าน รถที่ใช้ควรเป็นรถกระบะเพราะทางเข้าหมู่บ้านเป็นทางลูกรังและมีความลาดชัน

2. ทางรถโดยสารปรับอากาศ

สถานีขนส่งจังหวัดระนอง คือสถานีที่อยู่ใกล้หมู่บ้านที่สุด ค่าโดยสารรถปรับอากาศชั้น 1 ประมาณคนละ 445 บาทต่อเที่ยว ใช้เวลาเดินทางประมาณ 9 ชั่วโมง

3. ทางรถไฟ

สถานีรถไฟที่อยู่ใกล้หมู่บ้านที่สุดคือ สถานีลำสนธิ จังหวัดชุมพร ใช้เวลาเดินทางจากสถานีถึงหมู่บ้านประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ซึ่งการเดินทางโดยรถไฟจากกรุงเทพมหานครสามารถเดินทางได้หลายขบวน แต่ขบวนที่เหมาะสม ดังนี้

3.1 รถด่วน 85 กรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช ออกจากกรุงเทพฯ 19.15 น. ถึงอำเภอหลังสวนประมาณ 5.00 น.

3.2 รถด่วนพิเศษ 39 (ดีเซลราง) กรุงเทพฯ-สุราษฎร์ธานี ออกจากกรุงเทพฯ 22.50 น. ถึงอำเภอหลังสวนประมาณ 6.44 น.

ที่พัก

ที่พักของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านคลองเรือเป็นรูปแบบของโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยวจะได้พักอาศัยกับชาวบ้านคลองเรือ อาบน้ำในลำธารที่ไหลมาจากต้นน้ำบนภูเขาสูง ลิ้มรสอาหารเมนูพื้นบ้าน สัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและแนบแน่นกับธรรมชาติ ปัจจุบันมีบ้านที่พร้อมให้บริการ นักท่องเที่ยวอยู่ ทั้งหมด 13 หลัง นอกจากนี้ ในฤดูกาลและสภาพอากาศที่เหมาะสมนักท่องเที่ยวก็อาจพักค้างแรมได้ที่น้ำตกทั้งสองแห่งในละแวกหมู่บ้าน

อาหารพื้นบ้าน

รายการอาหารหลัก ๆ ของหมู่บ้านคลองเรือมาจากทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ ผักพื้นบ้าน นานาชนิด เช่น ผักกูด ผักเหลียง ผักหวาน ปลีกกล้วยป่า สะตอ ฯลฯ ประยุกต์ตามแบบตำรับชาวใต้ที่มีเอกลักษณ์และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ในฤดูผลไม้ นักท่องเที่ยวก็จะได้ลิ้มรสผลไม้ นานาชนิดในสวนผลไม้บ้านคลองเรือ

สิ่งอำนวยความสะดวก

บ้านพักแบบโฮมสเตย์บริการที่นอน หมอนและมุ้งให้กับผู้มาเยือน แต่นักท่องเที่ยวจะต้องนำเครื่องใช้ส่วนตัวอื่น ๆ ไปเอง รวมทั้งไฟฉายที่อาจจะต้องใช้ในยามค่ำคืน ส่วนการพักแรมในป่า กลุ่มท่องเที่ยวบ้านคลองเรือได้สร้างที่พักชั่วคราวเป็นเพิงแคร์ไม์ไผ่และมีถุงนอนไว้บริการ โดยนักท่องเที่ยวไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมแต่อย่างใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

อเดย์ ; และแอนเดอร์สัน (สมจิตร กาหวงศ์. 2541: 48-49; อ้างอิงจาก Aday; &Anderson. 1978) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่ท่องเที่ยวในสวนสาธารณะในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 1,240 คน โดยทำการสำรวจเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพภูมิอากาศ และการจัดการโดยทั่วไปพบว่าประชาชนส่วนมากร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการจัดการทั่วไปและด้านภูมิสถาปัตยกรรม ส่วนด้านอื่นๆ มีความพึงพอใจ รองลงมาสำหรับด้านบริการบางรายการ เช่น การให้

ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ

อีไลน์ (Ealine. 1984: 30-40) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อนันทนาการและสวนสาธารณะของเอกชนในนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการสำรวจประชาชนที่มาท่องเที่ยว จำนวน 980 คน ด้วยใช้แบบสอบถามเพื่อทราบความพึงพอใจในการบริการนันทนาการและสภาพสวนสาธารณะ พบว่าประชาชนที่เป็นผู้หญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.82 ความพึงพอใจในด้านการจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 50 สำหรับอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งทางด้านสภาพพื้นที่และการนันทนาการ รองลงมา ได้แก่ ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา สำหรับความคิดเห็นต่างๆ ไป มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงพัฒนาในด้านผู้ให้บริการการรักษาความปลอดภัยและเครื่องอำนวยความสะดวกให้ทันสมัยมากกว่าที่เป็นอยู่

ปาร์คเกอร์ (Parker. 1999: 1118-1119-A) ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนในเมืองยองเกอร์ (Younger) มลรัฐนิวยอร์กที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยว โดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน อายุระหว่าง 12-20 ปี จำนวน 480 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยพิจารณาที่เกณฑ์ความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ผลการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวถูกต้องมากที่สุด จากการทดสอบทางสถิติพบว่าความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยภายในประเทศ

คัตฉานต์ วรกิจุณเกียรติ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวบนเกาะเกร็ด ผลการศึกษาสรุปได้ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวเกาะเกร็ดโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อนส่วนตัว สถานที่ที่นักท่องเที่ยวแวะชมเป็นจำนวนมาก 3 อันดับแรก คือ วัดปรมัยยิกาวาสวรวิหาร การสาธิตการทำเครื่องปั้นดินเผาและหมู่บ้านขนมหวาน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการมาเกาะเกร็ดซ้ำ โดยไม่ต้องการพักแรมบนเกาะและไม่ต้องการใช้บริการของบริษัทจัดนำเที่ยว

ทัศนวรรณ วิบุษกษมานนท์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนของผู้เยี่ยมเยือน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้เยี่ยมเยือน มีส่วนใหญเป็นเพศหญิง อายุ 20-29 ปี เป็นโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีรายได้ 5,000 – 9,999 บาทต่อเดือนและพักอาศัยในภาคกลาง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนพบว่า ส่วนมากเคยเดินทางมาชายหาดบางแสนแล้ว เพื่อเป็นผู้แนะนำให้มาเที่ยวทราบข้อมูลชายหาดบางแสนจากหนังสือหรือนิตยสาร

เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวหรือพักผ่อนในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยมากกับเพื่อนด้วยรถส่วนตัวมักจะมาเพื่อพักผ่อน ส่วนมากไม่ค้างคืน ค่าใช้จ่ายครั้งละ 500-999 บาท โดยเสียค่าใช้จ่ายในหมวดของอาหารและเครื่องดื่มมากที่สุด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยความสะดวกในการเดินทางมีความสำคัญมากที่สุด ความต้องการและปัญหาที่ประสบ พบว่าผู้เยี่ยมชมต้องการมาเที่ยวชายหาดบางแสนอีก ชอบที่พักแบบบังกะโลหรือรีสอร์ทโดยค่าที่พักต่อคืนควรมีราคาต่ำกว่า 500 บาท สิ่งที่ต้องปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความสะดวกสบายของชายหาด ผู้เยี่ยมชมได้รับความพึงพอใจจากการท่องเที่ยวในระดับมาก และปัญหาที่ประสบมากที่สุด ได้แก่ ความไม่เหมาะสมของราคา อาหาร ที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวก

ณัฐชามณูย์ สุวิทยพันธ์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อยู่ในระดับปานกลาง และมีแนวโน้มต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ศศิธร สามารถ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน/ รับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000 - 20,000 บาทมากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว สถานที่พักแรมคือโรงแรม ใช้เวลาช่วงวันหยุดตามเทศกาลในการเดินทางมาท่องเที่ยว ประเภทกิจกรรมที่ชอบ ได้แก่ การดำน้ำ/ ชมปะการัง จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายมากที่สุดคือ 4,001 - 5,000 บาท และสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ความสะดวกสบายของสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวน 1 ครั้งในระยะเวลา 3 ปี ใช้เวลาอยู่ในจังหวัดกระบี่ ประมาณ 3 - 5 วัน และส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีความตั้งใจว่าในอนาคตจะมาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่อีกแน่นอน นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากในด้านสถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงามมีเอกลักษณ์ และพึงพอใจอย่างมากต่อหมู่เกาะพีพี ผลการทดสอบความแตกต่างนักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แตกต่างกันและนักท่องเที่ยวที่มี อายุ ระดับการศึกษา รายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงและความตั้งใจในการมาเที่ยวในอนาคตแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ พาหนะในการเดินทางและสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมา ณ ระนอง (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนคีรีวง มี 3 ลักษณะ ได้แก่ กลุ่มทุน ทำหน้าที่

ในการจัดหาทุนเพื่อให้เกิดมีทุนหมุนเวียนในชุมชน และสมาชิกสามารถกู้ยืมไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ กลุ่มอาชีพ ทำหน้าที่ส่งเสริมอาชีพให้สมาชิก เป็นการเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว กลุ่มอนุรักษ ทรัพยากรธรรมชาติมีหน้าที่หลักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนให้มีความอุดมสมบูรณ์ และควบคุมการใช้ทรัพยากรชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงปลูกจิตสำนึกให้คนภายในชุมชนรู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว คือ มีส่วนร่วมในการประชุม มีส่วนร่วมในการประเมินผล นอกจากนี้ ผลการการศึกษาพบว่า ควรเพิ่มรูปแบบและ กิจกรรมต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวเสริมเข้ามา เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวในศรีวัง ในการพัฒนาควรคำนึงถึงเอกลักษณ์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนด้วย ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวภายในชุมชน มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

เสาวนีย์ กันทะแสน (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว หมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า มีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว สถานภาพส่วนบุคคลในด้าน เพศ อายุ และภูมิภาคที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานภาพส่วนบุคคลในด้าน เพศ อายุและภูมิภาคที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พัชรา ลากลือชัย (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t-test Independent การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้สถิติ สหสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และตลาดน้ำ ท่าคาแตกต่างกัน โดยระดับความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำท่าคาสูงกว่าระดับความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และให้ความสำคัญกับสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนในตลาดน้ำมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางที่แตกต่างกันส่วนการรับรู้ข่าวสารจากนิตยสาร/วารสาร บุคคลในครอบครัว เพื่อน/เพื่อนบ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำท่าคา ได้แก่ อายุที่แตกต่างกันซึ่งผู้มีอายุน้อยจะมีความพึงพอใจมากกว่าผู้มีอายุมาก การรับรู้ข่าวสารจากเพื่อน/เพื่อนบ้านและความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำท่าคา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจ

เพ็ญลักษณ์ เกตุทัต (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด พบว่า นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่มีอายุ 15 - 24 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท / ห้างร้าน มีรายได้ 24,000 - 37,999 บาท และมีสถานภาพโสด และพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี

เพศแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ดโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาชีพที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ดทุกด้านแตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ดด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและด้านความปลอดภัย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขาย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ดในเรื่องผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว และจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ดไม่แตกต่างกัน ทัศนคติด้านความปลอดภัยและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด ส่วนทัศนคติด้านทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขาย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด

อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านสินค้าประจำจังหวัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว และพบว่าด้านส่วนผสมการตลาดนั้นนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญผลิตภัณฑ์ คือชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยวเพราะสินค้าทางการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากสินค้า และยังพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว เรียงตามลำดับตามที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่ตั้งและด้านระยะทาง

อารีย์ วรเวชชนกุล (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า เพศแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยจังหวัดนครปฐม ความแตกต่างของเพศกับวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่มีความแตกต่างกัน จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย แต่ขึ้นอยู่กับโอกาสและเวลาว่างในการเดินทางไปท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อายุแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย จังหวัดนครปฐม ด้านวัตถุประสงค์สนใจทางด้านศาสนาและประวัติศาสตร์และด้านวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น ได้รับความรู้เพิ่มเติมไม่แตกต่างกันระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยจังหวัดนครปฐม

พชระ พิพัฒน์โยธะพงศ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาหมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยนำมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยทั้ง 8 ด้านมาเป็นตัวชี้วัดคุณภาพมาตรฐาน

ในการประเมินการจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ โดยแบ่งการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เป็น 6 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. มีการจัดการองค์การแบบที่ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ชุมชนให้ความร่วมมือและพอใจในกระบวนการที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แต่มีจุดอ่อนคือ ไม่มีการแบ่งงานให้ผู้รับผิดชอบด้านประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

2. การจัดการด้านกายภาพพบว่า หมู่บ้านไม่มีเอกลักษณ์ทางด้านกายภาพที่ชัดเจนของสถาปัตยกรรมผู้ไทยจึงไม่ได้นำเสนอลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านเป็นจุดเด่นในการท่องเที่ยว มีการจัดการเพียงบำรุงรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านพักโฮมสเตย์โดยเจ้าของบ้านเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนใหญ่สามารถทำได้เรียบร้อยและนักท่องเที่ยวพอใจ

3. การประชาสัมพันธ์ที่ดำเนินการเองโดยชุมชนในปัจจุบัน ยังไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายหลัก

4. ชุมชนมีความต้องการเงินทุนสำหรับบำรุงรักษาบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์และแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

5. การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในหมู่บ้านเน้นการนำเสนอด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและวิถีชีวิตของชาวผู้ไทยที่สัมพันธ์กับป่าและภูเขา

6. ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของชุมชนขึ้นอยู่กับจำนวนที่พักที่ชุมชนสามารถจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้แต่ต้องคำนึงถึงความสามารถในการรองรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

ปิยวรรณ ศักดิ์ศรี (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ปัจจัยที่ทำให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะการเดินทาง ขนาดของกลุ่มเดินทาง พาหนะในการเดินทางและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนเพศ อายุ สถานภาพการสมรสไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แสงเดือน สอนเจริญ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว กลุ่มบุคคลที่นักท่องเที่ยวเดินทางด้วย ได้แก่ กลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่ชอบคือ การพักผ่อนชมทัศนียภาพและธรรมชาติ ฤดูกาลที่นำเดินทางท่องเที่ยว คือ ฤดูหนาว จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 3 ครั้ง ระยะเวลาที่มาท่องเที่ยวต่อครั้งโดยเฉลี่ย 4 วัน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง 3,851 บาท และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวอีกก่อนข้างแน่นอน นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

นรินทร์พย์ ศรีชัย (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา

จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก นักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อการบริการโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพต่างกันมีความพึงพอใจในการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความพึงพอใจในการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาแนวคิดต่างๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจและประเด็นอื่นๆ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาการกำหนดวิธีการที่ใช้ในการวัดผล แนวทางการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีประโยชน์ โดยการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และศึกษาถึงพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมาวิเคราะห์ เพื่อให้ผลงานวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 867 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลพะโต๊ะ. 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน บุญชู ศรีสะอาด, 2543) ได้จำนวน 269 คน และสำรองไว้เพื่อป้องกันความผิดพลาดจำนวน 46 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 315 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ซึ่งในการสร้างแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น โดยอาศัยข้อมูลจาก ตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยสร้างเองทั้งหมด ตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน มีลักษณะ เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended questions) โดยคำถามจะเป็นลักษณะให้เลือกตอบ (Check list) ได้เพียงคำตอบเดียว จำนวนทั้งสิ้น 4 ข้อ ได้แก่

ข้อที่ 1 เพศ ใช้การวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale) แบ่งออกเป็น ได้แก่

1. ชาย
2. หญิง

ข้อที่ 2 อายุ ใช้การวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ซึ่งกำหนดช่วงอายุดังต่อไปนี้ (ศุภลักษณ์ ปลอดโปร่ง. 2550: บทคัดย่อ)

1. ต่ำกว่า 20 ปี
2. 20 - 30 ปี
3. 31 - 40 ปี
4. 41 - 50 ปี
5. 51 ปีขึ้นไป

ข้อที่ 3 ระดับการศึกษา ใช้การวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) ซึ่งกำหนดช่วงของระดับการศึกษา ดังต่อไปนี้ (นฤมล บำรุงวงศ์ไทย. 2551: บทคัดย่อ)

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. ปริญญาตรี
3. สูงกว่าปริญญาตรี

ข้อที่ 4 รายได้ต่อเดือน ใช้การวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ซึ่งกำหนดช่วงของรายได้ต่อเดือน ดังต่อไปนี้ (ศศิธร สามารถ. 2545: บทคัดย่อ)

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
2. 10,000 – 20,000 บาท
3. 20,001 – 30,000 บาท
4. 30,001 – 40,000 บาท
5. 40,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอยะโฮิน จังหวัดชุมพร จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยว รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เป็นคำถามแบบคำถามปลายปิด (Close-ended questions) ลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบ (Check list) ได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอยะโฮิน จังหวัดชุมพร ในแต่ละด้านโดยใช้คำถามปลายปิด (Close-ended response question) เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วน

ประมาณค่าของลิเคิร์ต (Method of summated rating the Likert scale) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ 2541: 166) โดยให้ผู้ตอบ คำถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 46 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 1 ถึง 5 แทนระดับความพึงพอใจ ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมิน สามารถแบ่งช่วงคะแนนที่ใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างของอัตราภาคชั้น (Class interval) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538: 8-11) ดังนี้

4.21 - 5.00	หมายถึง	นักท่องเที่ยงมีความพึงพอใจในระดับพอใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	นักท่องเที่ยงมีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	นักท่องเที่ยงมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	นักท่องเที่ยงมีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	นักท่องเที่ยงมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด (Open-ended) เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อรับทราบปัญหาข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการการสร้างแบบสอบถามจากตำราเอกสารต่าง ๆ
3. รวบรวมสาระและเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร กำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว เสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบ แก้ไขสำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท แนะนำ แล้วนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยดำเนินการดังนี้

หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

จากคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยที่ผู้วิจัยจะเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อปรับปรุงให้มีความชัดเจนก่อนนำไปทดลองใช้ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนและนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha - Coefficient) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้ จะแสดงถึง ระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.88

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัย ได้ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอจดหมายแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม ณ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอยะไข่ จังหวัดชุมพร

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามกำหนดการและแผนงานที่ได้วางไว้ โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 60 วัน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม มาลงรหัสตัวเลข (Code) นำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสอบทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้ค่าความถี่แล้วเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มของกลุ่ม ตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Max) และค่าต่ำสุด (Min) (ประกอบ กรรณสูตร. 2538: 10)

2. กรณีตัวแปรอิสระมีระดับการวัดแบบกลุ่มหรือลำดับ (Nominal or ordinal scale) 2 กลุ่ม และตัวแปรตามมีระดับการวัดแบบช่วงหรืออัตราส่วน (Interval or ratio scale) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติค่า t-test ได้แก่ ตัวแปรเพศ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 165)

3. กรณีตัวแปรอิสระมีระดับการวัดแบบกลุ่มหรือลำดับ (Nominal or ordinal scale) ตั้งแต่ 3 กลุ่ม ขึ้นไปและตัวแปรตามมีระดับการวัดแบบช่วงหรืออัตราส่วน (Interval or ratio scale) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance : One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's least significance difference : L.S.D) ได้แก่ ตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน (กัลยา วานิชย์บัญชา.2544: 333)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean of Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degrees of freedom)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

- วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
- วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
- วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยจำแนกตามตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

4. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน

5. รวบรวมข้อเสนอแนะที่เป็นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน (n=315)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	140	44.44
หญิง	175	55.56
รวม	315	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	40	12.70
20 - 30 ปี	160	50.80
31 - 40 ปี	64	20.30
41 - 50 ปี	34	10.80
51 ปีขึ้นไป	17	5.40
รวม	315	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	94	29.85
ปริญญาตรี	172	54.60
สูงกว่าปริญญาตรี	49	15.55
รวม	315	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	175	55.55
10,000 – 20,000 บาท	100	31.75
20,001 – 30,000 บาท	28	8.89
30,001 – 40,000 บาท	2	0.63
40,001 บาทขึ้นไป	10	3.18
รวม	315	100.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่รวบรวมได้แสดงจำนวนร้อยละ จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.56 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.44

อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.30 และอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.80 และอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.8 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.40

ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.60 รองลงมา ได้แก่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.85 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15.55

รายได้ต่อเดือน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.55 รองลงมา ได้แก่ มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.75 และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.89 มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.18 และมีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.63

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร (n=315)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว		
พักผ่อนหย่อนใจ	24	7.62
ผ่อนคลายความเครียด	23	7.30
เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน	26	8.25
หาความรู้และประสบการณ์	120	38.10
พบปะเพื่อน / ผู้คนใหม่ๆ	23	7.30
ศึกษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	99	31.43
รวม	315	100.00
บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยว		
ครอบครัว	45	14.29
เพื่อน	259	82.22
คู่อรัก	5	1.59
ไปคนเดียว	6	1.90
รวม	315	100.00
รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว		
เที่ยวคนเดียวจัดโปรแกรมเอง	16	5.08
เที่ยวกับเพื่อน / ครอบครัว	256	81.27
บริษัทนำเที่ยว	43	13.65
รวม	315	100.00
ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว		
วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์)	38	12.06
วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์)	215	68.26
ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์	62	19.68
รวม	315	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการท่องเที่ยว		
ภายในวันเดียว	2	0.63
ค้างคืน 1 คืน	63	20.00
ค้างคืน 2 คืน	167	53.02
ค้างคืน 3 คืน	83	26.35
รวม	315	100.00
ความถี่ในการท่องเที่ยว		
1 - 2 ครั้ง / ปี	242	76.83
3 - 4 ครั้ง / ปี	73	23.17
รวม	315	100.00
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		
น้อยกว่า 1,000 บาท	150	47.62
1,000 - 2,000 บาท	92	29.20
2,001 - 3,000 บาท	36	11.43
มากกว่า 3,000 บาท	37	11.75
รวม	315	100.00

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่รวบรวมได้แสดงจำนวนร้อยละ จำแนกได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมา ได้แก่ เพื่อศึกษาวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 31.43 เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน คิดเป็นร้อยละ 8.25 เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 7.62 เพื่อผ่อนคลายความเครียดและเพื่อพบปะเพื่อน / ผู้คนใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 7.30 ตามลำดับ

บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยว พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพรเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมา ได้แก่ ครอบครัวมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตัวนักท่องเที่ยวชาวไทยเองมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ

จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 1.90 และคูร์กมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 1.59 ตามลำดับ

รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เที่ยวกับเพื่อน / ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 81.27 รองลงมา ได้แก่ เที่ยวโดยบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 13.65 และเที่ยวคนเดียวจัดโปรแกรมเอง คิดเป็นร้อยละ 5.08 ตามลำดับ

ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) คิดเป็นร้อยละ 68.26 รองลงมา ได้แก่ ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ คิดเป็นร้อยละ 19.68 และในช่วงวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) คิดเป็นร้อยละ 12.06 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค้างคืน 2 คืน คิดเป็นร้อยละ 53.02 รองลงมา ได้แก่ ค้างคืน 3 คืน คิดเป็นร้อยละ 26.35 ค้างคืน 1 คืน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และภายในวันเดียว 0.63 ตามลำดับ

ความถี่ในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความถี่ในการท่องเที่ยว 1 - 2 ครั้ง / ปี คิดเป็นร้อยละ 76.83 รองลงมา ได้แก่ 3 - 4 ครั้ง / ปี คิดเป็นร้อยละ 23.17

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง น้อยกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.62 รองลงมา ได้แก่ 1,000 - 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.20 มากกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.75 และ 2,001 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.43

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ดังปรากฏในตาราง 3 - 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้าน (n=315)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
		X	S.D.	แปลผล
1.	ด้านสถานที่	3.92	0.42	มาก
2.	ด้านการอำนวยความสะดวก	3.39	0.59	ปานกลาง
3.	ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	4.57	0.50	มากที่สุด
4.	ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.58	0.56	มาก
รวมทุกด้าน		3.86	0.51	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสถานที่และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่ (n=315)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
		X	S.D.	แปลผล
1.	สภาพที่พักมีความมั่นคงแข็งแรง	4.18	0.68	มาก
2.	อากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.66	0.47	มากที่สุด
3.	ลักษณะบ้านมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น	4.30	0.64	มากที่สุด
4.	ความสะอาดของห้องพัก ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ	3.79	0.73	มาก
5.	ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเข้าพัก	4.12	0.76	มาก
6.	เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องพัก	3.98	0.83	มาก
7.	เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องน้ำ	3.86	0.87	มาก
8.	การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้	4.02	0.80	มาก
9.	บริเวณให้พักผ่อนเพียงพอ	4.15	0.72	มาก
10.	การเข้าถึงสถานที่พัก	3.48	0.89	มาก
11.	บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพียงพอ	4.31	0.83	มากที่สุด
12.	บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เพียงพอ	3.06	1.00	ปานกลาง
13.	บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพียงพอ	3.92	0.75	มาก
14.	การดูแลสภาพแวดล้อมจากชุมชน	4.45	0.70	มากที่สุด
15.	บริเวณใกล้เคียง มีสถานพยาบาลเพียงพอ	2.76	1.13	ปานกลาง
16.	สภาพพื้นที่ยังคงไว้สภาพเดิมของชุมชน	4.31	0.78	มากที่สุด
17.	ความสะดวกในการเดินทาง	2.91	0.92	ปานกลาง
	รวม	3.89	0.79	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ลักษณะบ้านมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น บริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เพียงพอ การดูแลสุขภาพแวดล้อมจากชุมชนและสภาพพื้นที่ยังคงไว้สภาพเดิมของชุมชน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานเพียงพอ บริเวณใกล้เคียงมีสถานพยาบาลเพียงพอและความสะดวกในการเดินทาง นอกนั้นทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสะอาดของห้องพัก ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องพัก เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องน้ำ การดูแลสุขภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ เป็นต้น บริเวณให้พักผ่อนเพียงพอ การเข้าถึงสถานที่พัก และบริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพียงพอ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านการอำนวยความสะดวก (n=315)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
		X	S.D.	แปลผล
1.	การบริการอาหาร	4.40	0.64	มากที่สุด
2.	ร้านอาหารตั้งอยู่ในชุมชน	2.25	0.68	น้อย
3.	น้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด	4.31	0.69	มากที่สุด
4.	อุปกรณ์และเครื่องปรุงอาหารต่างๆ สะอาดและปลอดภัย	4.29	0.68	มากที่สุด
5.	การบริการโทรศัพท์	1.65	0.83	น้อยที่สุด
6.	การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย	3.23	1.07	ปานกลาง
7.	เครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย	2.77	1.14	ปานกลาง
8.	การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.13	0.94	ปานกลาง
9.	การตักเตือนนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน	3.64	2.48	มาก
10.	การดูแลและซ่อมแซมที่พักเพื่อความปลอดภัย	3.98	0.70	มาก
11.	การบริการรถรับ-ส่ง	4.21	0.82	มากที่สุด
12.	เครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์วิทยุ	2.49	1.17	น้อย
13.	การจูงใจนักท่องเที่ยวเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น มีการเตือนนักท่องเที่ยว ห้ามทิ้งขยะ ไม่ขีดเขียน ฯลฯ	3.82	1.07	มาก
รวม		3.39	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การบริการอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด อุปกรณ์และเครื่องปรุงอาหารต่างๆ สะอาดและปลอดภัย และการบริการรถรับ-ส่ง มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การตักเตือนนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน การดูแลและซ่อมแซมที่พักเพื่อความปลอดภัยและการจูงใจ

นักท่องเที่ยวเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น มีการเตือนนักท่องเที่ยว ห้ามทิ้งขยะ ไม่ขีดเขียน ฯลฯ มีความพึงพอใจในระดับน้อย ได้แก่ ร้านอาหารตั้งอยู่ในชุมชนและเครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ วิทยู มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การบริการโทรศัพท์ นอกนั้นทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย เครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย และการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัชวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (n=315)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
		X	S.D.	แปลผล
1.	ความพร้อมที่จะให้บริการ	4.57	0.55	มากที่สุด
2.	ความเต็มใจในการให้บริการ	4.63	0.50	มากที่สุด
3.	ความสุภาพอ่อนโยน	4.63	0.52	มากที่สุด
4.	ความซื่อสัตย์	4.63	0.52	มากที่สุด
5.	การให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ	4.66	0.53	มากที่สุด
6.	การให้บริการติดต่อจองห้องพักล่วงหน้า	3.96	0.77	มาก
7.	การให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ	3.88	0.84	มาก
8.	การให้ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.52	0.66	มากที่สุด
9.	การบริการนำชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ	4.53	0.66	มากที่สุด
10.	การสื่อสารที่เข้าใจ	4.57	0.58	มากที่สุด
	รวม	4.45	0.61	มากที่สุด

จากตาราง 6 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัชวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การให้บริการติดต่อจองห้องพักล่วงหน้าและการให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (n=315)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
		X	S.D.	แปลผล
1.	กิจกรรมท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ชาวบ้าน เช่น ชมสวนผลไม้ ไร้กาแพ ชมสวน ยางพารา เป็นต้น	4.45	0.61	มาก
2.	กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เดินป่าชม สถานที่ธรรมชาติ ล่องแพไม้ไผ่ เป็นต้น	4.33	0.69	มาก
3.	กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง นักท่องเที่ยว กับเจ้าของบ้าน เช่น ตักบาตร การปลูกป่า การทำอาหาร ฯลฯ	3.91	0.93	มาก
4.	กิจกรรมด้านบันเทิง	3.12	1.02	ปานกลาง
5.	กิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ	2.74	0.99	ปานกลาง
6.	กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น จักสาน เป็นต้น	2.66	1.09	ปานกลาง
7.	กิจกรรมการต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น	2.59	1.07	น้อย
8.	กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ตัดต้นไม้ ไม่จับสัตว์น้ำ เป็นต้น	4.36	0.86	มากที่สุด
รวม		3.52	0.90	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ตัดต้นไม้ ไม่จับสัตว์น้ำ เป็นต้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชาวบ้าน เช่น ชมสวนผลไม้ ไร้กาแพ ชมสวนยางพารา เป็นต้น กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เดินป่าชมสถานที่ธรรมชาติ ล่องแพไม้ไผ่ เป็นต้น กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง นักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้าน เช่น ตักบาตร การปลูกป่า การทำอาหาร ฯลฯ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมด้านบันเทิง กิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการและกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น

จักสาน เป็นต้น และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ กิจกรรมการต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น
เช่น บายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ดังปรากฏในตาราง 8 - 18

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ โดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน (n=315)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ชาย (N=140)		หญิง (N=175)		t	P
		X	S.D.	X	S.D.		
1.	ด้านสถานที่	3.89	0.46	3.95	0.39	-1.277*	.006
2.	ด้านการอำนวยความสะดวก	3.44	0.54	3.35	0.63	1.314	.477
3.	ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	4.59	0.50	4.55	0.51	.544	.524
4.	ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.61	0.57	3.56	0.55	.854	.887
	รวมทุกด้าน	3.88	0.51	3.85	0.52	1.238	.267

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจ ด้านสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการตรวจสอบสมมติฐานที่ 1 ปรากฏผลคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	4	1.136	0.284	1.576	0.181
	ภายในกลุ่ม	310	55.880	0.180		
	รวม	314	57.016			
2. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	1.430	0.357	1.010	0.403
	ภายในกลุ่ม	310	109.758	0.354		
	รวม	314	111.187			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.736	0.934	3.734	0.006*
	ภายในกลุ่ม	310	77.547	0.250		
	รวม	314	81.283			
4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4	11.894	0.473	1.519	0.196
	ภายในกลุ่ม	310	96.627	0.312		
	รวม	314	98.521			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.261	0.815	4.068	0.003*
	ภายในกลุ่ม	310	62.135	0.200		
	รวม	314	65.397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการตรวจสอบสมมติฐานที่ 2 ปรากฏผลคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	ความพึงพอใจต่อ การท่องเที่ยว	อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	20 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
	X	3.95	3.82	3.92	3.65	3.59
ต่ำกว่า 20 ปี	3.95	-	.13	.03	.30*	.36*
20 - 30 ปี	3.82	-	-	-.10	.17*	.23*
31 - 40 ปี	3.92	-	-	-	.27*	.33*
41 - 50 ปี	3.65	-	-	-	-	.06
51 ปีขึ้นไป	3.59	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามอายุ มีดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 41 - 50 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี อายุ 20 - 30 ปี และอายุ 31 - 40 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี อายุ 20 - 30 ปี และอายุ 31 - 40 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 20 - 30 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 31 - 40 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุ 20 - 30 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามอายุ

อายุ	ความพึงพอใจต่อ การท่องเที่ยว	อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	20 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
	X	4.65	4.59	4.63	4.26	4.53
ต่ำกว่า 20 ปี	4.65	-	.06	.03	.39*	.12
20 - 30 ปี	4.59	-	-	-.03	.33*	.06
31 - 40 ปี	4.63	-	-	-	.36*	.10
41 - 50 ปี	4.26	-	-	-	-	-.26
51 ปีขึ้นไป	4.53	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามอายุ มีดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 41 - 50 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี อายุ 20 - 30 ปี และอายุ 31 - 40 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 20 - 30 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 31 - 40 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุ 20 - 30 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี อายุ 20 - 30 ปี อายุ 31 - 40 ปี และอายุ 41 - 50 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	1.457	0.728	4.091	0.018*
	ภายในกลุ่ม	312	55.559	0.178		
	รวม	314	57.016			
2. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.063	0.031	0.088	0.916
	ภายในกลุ่ม	312	111.125	0.356		
	รวม	314	111.187			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.734	0.867	3.401	0.035*
	ภายในกลุ่ม	312	79.548	0.255		
	รวม	314	81.283			
4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.151	0.075	0.239	0.787
	ภายในกลุ่ม	312	98.370	0.315		
	รวม	314	98.521			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.050	0.025	0.119	0.887
	ภายในกลุ่ม	312	65.347	0.209		
	รวม	314	65.397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสถานที่และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ส่วนด้านการอำนวยความสะดวกและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการตรวจสอบสมมติฐานที่ 3 ปรากฏผลคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ความพึงพอใจต่อ การท่องเที่ยว	ระดับการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	X	4.01	3.86	3.96
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.01	-	.15*	.05
ปริญญาตรี	3.86	-	-	-.10
สูงกว่าปริญญาตรี	3.96	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่ จำแนกตามระดับการศึกษา มีดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ระดับการศึกษา	ความพึงพอใจต่อ การท่องเที่ยว	ระดับการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	X	4.46	4.60	4.65
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.46	-	-.15*	-.20*
ปริญญาตรี	4.60	-	-	-.05
สูงกว่าปริญญาตรี	4.65	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา มีดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้
ต่อเดือน

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	4	0.534	0.134	0.733	0.570
	ภายในกลุ่ม	310	56.481	0.182		
	รวม	314	57.016			
2. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	11.359	2.840	8.818	0.000*
	ภายในกลุ่ม	310	99.829	0.322		
	รวม	314	111.187			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.824	0.456	1.779	0.133
	ภายในกลุ่ม	310	79.459	0.256		
	รวม	314	81.283			
4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4	5.172	1.293	4.294	0.002*
	ภายในกลุ่ม	310	93.349	0.301		
	รวม	314	98.521			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	6.227	1.557	8.156	0.000*
	ภายในกลุ่ม	310	59.170	0.191		
	รวม	314	65.397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวกและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนด้านสถานที่และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการตรวจสอบสมมติฐานที่ 4 ปรากฏผลคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	ความพึงพอใจต่อ การท่องเที่ยว	รายได้ต่อเดือน				
		ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
	X	3.84	3.90	3.75	3.50	3.10
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.84	-	-.06	.09	.34	.74*
10,000 – 20,000 บาท	3.90	-	-	.15	.40	.80*
20,001 – 30,000 บาท	3.75	-	-	-	.25	.65*
30,001 – 40,000 บาท	3.50	-	-	-	-	.40
40,001 บาทขึ้นไป	3.10	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน มีดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000

บาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านการอำนวยความสะดวก จำแนกตามรายได้
ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	ความพึงพอใจต่อ การท่องเที่ยว	รายได้ต่อเดือน				
		ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
	X	3.40	3.50	3.36	3.00	2.40
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.40	-	-.10	.04	.40	1.00*
10,000 – 20,000 บาท	3.50	-	-	.14	.50	1.10*
20,001 – 30,000 บาท	3.36	-	-	-	.36	.96*
30,001 – 40,000 บาท	3.00	-	-	-	-	.60
40,001 บาทขึ้นไป	2.40	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านการอำนวยความสะดวก จำแนกตามรายได้ต่อเดือน มีดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาทและ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์
ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้
ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	ความพึงพอใจต่อ การท่องเที่ยว	รายได้ต่อเดือน				
		ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
	X					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.62	-	.07	-.13	.62	.62*
10,000 – 20,000 บาท	3.55	-	-	-.20	.55	.55*
20,001 – 30,000 บาท	3.75	-	-	-	.75	.75*
30,001 – 40,000 บาท	3.00	-	-	-	-	.00
40,001 บาทขึ้นไป	3.00	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน มีดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท และนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาทและ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะที่เป็นความพึงพอใจของของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร สรุปได้ดังนี้

1. ควรมีการเพิ่มเติมป้ายสื่อความหมาย ป้ายบอกทาง รวมทั้งปรับปรุงถนนในชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว
2. ควรมีการอนุรักษ์และรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นด้านต่าง ๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่ยังคงความเป็นธรรมชาติ อาหารพื้นเมืองปลอดสารพิษ ความมีอัธยาศัยไมตรีของประชาชนในชุมชน การต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่นเช่นนี้ตลอดไป
3. ควรมีการปรับปรุงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์ และสถานีอนามัย
4. ควรมีการทำการประชาสัมพันธ์ ประสานงานกับบริษัทนำเที่ยวเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมากยิ่งขึ้น
5. ควรมีขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อทำการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ของชุมชน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อการปรับปรุง พัฒนาในด้านต่างๆ ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มากขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 867 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลพะโต๊ะ. 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน บุญชู ศรีสะอาด, 2543) ได้จำนวน 269 คน และสำรองไว้เพื่อป้องกันความผิดพลาดจำนวน 46 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 315 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ซึ่งในการสร้างแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น โดยอาศัยข้อมูลจาก ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยสร้างเองทั้งหมด ตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน มีลักษณะ เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended questions) โดยคำถามจะเป็นลักษณะให้เลือกตอบ (Check list) ได้เพียงคำตอบเดียว จำนวนทั้งสิ้น 4 ข้อ ได้แก่

ข้อที่ 1 เพศ ใช้การวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale) แบ่งออกเป็น ได้แก่

1. ชาย
2. หญิง

ข้อที่ 2 อายุ ใช้การวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ซึ่งกำหนดช่วงอายุ ดังต่อไปนี้ (ศุภลักษณ์ ปลอดโปร่ง. 2550: บทคัดย่อ)

1. ต่ำกว่า 20 ปี
2. 20 - 30 ปี
3. 31 - 40 ปี
4. 41 - 50 ปี
5. 51 ปีขึ้นไป

ข้อที่ 3 ระดับการศึกษา ใช้การวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) ซึ่งกำหนดช่วงของระดับการศึกษา ดังต่อไปนี้ (นฤมล บำรุงวงศ์ไทย. 2551: บทคัดย่อ)

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. ปริญญาตรี
3. สูงกว่าปริญญาตรี

ข้อที่ 4 รายได้ต่อเดือน ใช้การวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ซึ่งกำหนดช่วงของรายได้ต่อเดือน ดังต่อไปนี้ (ศศิธร สามารถ. 2545: บทคัดย่อ)

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
2. 10,000 – 20,000 บาท
3. 20,001 – 30,000 บาท
4. 30,001 – 40,000 บาท
5. 40,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยว รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เป็นคำถามแบบคำถามปลายปิด (Close-ended questions) ลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบ (Check list) ได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในแต่ละด้าน โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-ended response question) เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Method of summated rating the Likert scale) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ 2541: 166) โดยให้ผู้ตอบ คำถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 46 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 1 ถึง 5 แทนระดับความพึงพอใจ ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมิน สามารถแบ่งช่วงคะแนนที่ใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างของอัตราภาคชั้น (Class interval) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538: 8-11) ดังนี้

4.21 - 5.00	หมายถึง	นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับพอใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.81 - 2.60	หมายถึง	นักท่องเที่ยวยังมีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	นักท่องเที่ยวยังมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด (Open-ended) เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อรับทราบปัญหาข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการการสร้างแบบสอบถามจากตำราเอกสารต่าง ๆ

3. รวบรวมสาระและเนื้อหาต่างๆ ที่ได้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร กำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว เสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท ตรี ตรวจสอบ แก้ไขสำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนรับข้อเสนอแนะต่างๆ

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท ตรี แนะนำ แล้วนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยดำเนินการดังนี้

5.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

จากคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยที่ผู้วิจัยจะเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท ตรี เพื่อปรับปรุงให้มีความชัดเจนก่อนนำไปทดลองใช้ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนและนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้

วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค(Cronbach's alpha - Coefficient) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้ จะแสดงถึง ระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.88

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัย ได้ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอจดหมายแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม ณ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามกำหนดการและแผนงานที่ได้วางไว้ โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 60 วัน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม มาลงรหัสตัวเลข (Code) นำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสอบทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้ค่าความถี่แล้วเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Max) และค่าต่ำสุด (Min) (ประคองกรรณสูตร. 2538: 10)

2. กรณีตัวแปรอิสระมีระดับการวัดแบบกลุ่มหรือลำดับ (Nominal or ordinal scale) 2 กลุ่ม และตัวแปรตามมีระดับการวัดแบบช่วงหรืออัตราส่วน (Interval or ratio scale) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติค่า t-test ได้แก่ ตัวแปรเพศ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 165)

3. กรณีตัวแปรอิสระมีระดับการวัดแบบกลุ่มหรือลำดับ (Nominal or ordinal scale) ตั้งแต่ 3 กลุ่ม ขึ้นไปและตัวแปรตามมีระดับการวัดแบบช่วงหรืออัตราส่วน (Interval or ratio scale) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance : One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's least significance difference : L.S.D) ได้แก่ ตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน (กัลยา วานิชย์บัญชา.2544: 333)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน สรุปได้ดังนี้

1.1 เพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.56 และ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.44

1.2 อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.85 และอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.80 และอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.8 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.40

1.3 ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.60 รองลงมา ได้แก่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.85 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15.55

1.4 รายได้ต่อเดือน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.55 รองลงมา ได้แก่ มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็น

ร้อยละ 31.75 และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.89 มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.18 และมีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.63

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน สรุปได้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมา ได้แก่ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 31.43 เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน คิดเป็นร้อยละ 8.25 เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 7.62 เพื่อผ่อนคลายความเครียดและเพื่อพบปะเพื่อน / ผู้คนใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 7.30 ตามลำดับ

2.2 บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยว พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพรเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมา ได้แก่ ครอบครัวมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตัวนักท่องเที่ยวชาวไทยเอง มีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 1.90 และคู่อีกมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 1.59 ตามลำดับ

2.3 รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เที่ยวกับเพื่อน / ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 81.27 รองลงมา ได้แก่ เที่ยวโดยบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 13.65 และเที่ยวคนเดียวจัดโปรแกรมเอง คิดเป็นร้อยละ 5.08 ตามลำดับ

2.4 ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) คิดเป็นร้อยละ 68.26 รองลงมา ได้แก่ ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ คิดเป็นร้อยละ 19.68 และในช่วงวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) คิดเป็นร้อยละ 12.06 ตามลำดับ

2.5 ระยะเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค้างคืน 2 คืน คิดเป็นร้อยละ 53.02 รองลงมา ได้แก่ ค้างคืน 3 คืน คิดเป็นร้อยละ 26.35 ค้างคืน 1 คืน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และภายในวันเดียว 0.63 ตามลำดับ

2.6 ความถี่ในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความถี่ในการท่องเที่ยว 1 - 2 ครั้ง / ปี คิดเป็นร้อยละ 76.83 รองลงมา ได้แก่ 3 - 4 ครั้ง / ปี คิดเป็นร้อยละ 23.17

2.7 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง น้อยกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.62 รองลงมา ได้แก่ 1,000 – 2,000

บาท คิดเป็นร้อยละ 29.20 มากกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.75 และ 2,001 – 3,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 11.43

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

3.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ด้านสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ดังนี้

3.1.1 ด้านสถานที่ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ลักษณะบ้านมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น บริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพียงพอ การดูแลสภาพแวดล้อมจากชุมชนและสภาพพื้นที่ยังคงไว้สภาพเดิมของชุมชนมีความ พึงพอใจในระดับปานกลาง คือ บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานเพียงพอ บริเวณใกล้เคียงมีสถานพยาบาลเพียงพอและความสะดวกในการเดินทาง นอกนั้นทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสะอาดของห้องพัก ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องพัก เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องน้ำ การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ เป็นต้น บริเวณให้พักผ่อนเพียงพอ การเข้าถึงสถานที่พัก และบริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพียงพอ

3.1.2 ด้านการอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การบริการอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดอุปกรณ์และเครื่องปรุงอาหารต่างๆ สะอาดและปลอดภัย และการบริการรถรับ-ส่ง มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การตกแต่งห้องพักเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน การดูแลและซ่อมแซมที่พักเพื่อความ ปลอดภัยและการจูงใจนักท่องเที่ยวเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น มีการเตือนนักท่องเที่ยว ห้ามทิ้งขยะ ไม่ขีดเขียน ฯลฯ มีความพึงพอใจในระดับน้อย ได้แก่ ร้านอาหารตั้งอยู่ในชุมชนและเครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การบริการโทรศัพท์ นอกนั้นทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย เครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย และการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

3.1.3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัด

ชุมพร ในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การให้บริการติดต่อ จองห้องพักล่วงหน้าและการให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ

3.1.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ตัดต้นไม้ ไม่จับสัตว์น้ำ เป็นต้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชาวบ้าน เช่น ชมสวนผลไม้ ไร่กาแฟ ชมสวนยางพารา เป็นต้น กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เดินป่าชมสถานที่ธรรมชาติ ล่องแพไม้ไผ่ เป็นต้น กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง นักท่องเที่ยว กับเจ้าของบ้าน เช่น ตักบาตร การปลูกป่า การทำอาหาร ฯลฯ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมด้านบันเทิง กิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการและกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น จักสาน เป็นต้น และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ กิจกรรมการต้อนรับ ตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น

สรุปว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสถานที่และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจ ด้านสถานที่ แตกต่างกัน ส่วนด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน

4.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ไม่แตกต่างกัน

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ไม่แตกต่างกัน

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท และ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ไม่แตกต่างกัน

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มีดังนี้

1.1 เพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเพศหญิงเป็นเพศที่ชอบเข้าสังคม ไม่ค่อยมีความมั่นใจ ต้องการการเอาใจใส่จากบุคคลรอบข้าง สังเกตได้จากการอยู่กันเป็นกลุ่มมากกว่าผู้ชาย จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ผู้หญิงจะพึงพอใจกับการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ซึ่งสอดคล้องกับ ปารีชาติ ชัยศร (2547: 82) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พบว่า เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มาก

1.2 อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีความต้องการอิสระใช้ชีวิตกินอยู่อย่าง ชอบความสนุกสนาน พบปะเพื่อนฝูง ใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยวและต้องการ

หาประสบการณ์การใช้ชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ วิภา วัฒนพงศ์ชาติ (2542: 8) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีพบว่า กลุ่มของผู้ที่มีอายุน้อย และกลุ่มของผู้สูงอายุจะมีเวลาในการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอื่นๆ แต่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวจะมีสัดส่วนของผู้สูงอายุเป็นจำนวนน้อยกว่า

1.2 ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจุดประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจแล้ว อาจต้องมีการเจรจาการค้า ดูงาน หรือประชุมสัมมนาเพิ่มเติม จึงทำให้ต้องใช้เวลามากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ วิภา วัฒนพงศ์ชาติ (2542: 8) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า เมื่อบุคคลมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ก็จะนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น

1.3 รายได้ต่อเดือน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มักชอบนำรายได้ส่วนหนึ่งมาใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมยามว่าง ความเพลิดเพลินและการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้าจากการทำงาน แต่ศศิธร สามารถ (2545: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท

2. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มีดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มีความมุ่งหมายให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมมากขึ้น และศึกษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นการสร้างให้เกิดจิตสำนึก อันจะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์ได้ในอนาคต ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ดวงตา วงศ์สว่าง (2549: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ทักษะคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีจุดประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและผ่อนคลายความเครียดมากที่สุด เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันทำให้คนเราเกิดภาวะ ติงเครียด และต้องการหาเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนอย่างแท้จริง

2.2 บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยว พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริคนางค์ ปานศรี (2549: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อ

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพื่อนและคู่อีก

2.3 รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เที่ยวกับเพื่อน / ครอบครัว ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พิเชษฐ บัวชุมพร (2547: 81) วิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมท่องเที่ยวเยือนป่าสักชลสิทธิ์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ผู้ที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเยือนป่าสักชลสิทธิ์มากที่สุด ได้แก่ ครอบครัวและญาติ

2.4 ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) ซึ่งสอดคล้องกับ จิตรลณี สนิท (2548: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ทักษะคติ พฤติกรรม และความต้องการใช้บริการสปาของกำลังพล และครอบครัวในค่ายศรีพัชรินทร พบว่า กำลังพลของค่ายศรีพัชรินทร และครอบครัวส่วนใหญ่จะไปใช้บริการในวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งเป็นวันที่สะดวกที่สุดในการไปใช้บริการ และสอดคล้องกับ รายงานฉบับสมบูรณ์การศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของผู้มาเยี่ยมเยือนชาวไทยที่มาเยือนชลบุรี (2545: 4 - 5) พบว่า ช่วงวันหยุดราชการ/วันหยุดงาน เป็นช่วงที่ชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด

2.5 ระยะเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค้างคืน 2 คืน ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทย (2545: 23) โดยพบว่า ชาวไทยใช้เวลาในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อครั้ง 1-3 คืน ซึ่งเมื่อคิดเฉลี่ยแล้วชาวไทยใช้เวลาในการท่องเที่ยวภายในประเทศประมาณ 2.72 วัน

2.6 ความถี่ในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความถี่ในการท่องเที่ยว 1 - 2 ครั้ง / ปี ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี ภูอิทธิวงศ์ (2547: 43) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการใช้บริการสปา ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเคยเดินทางมาใช้บริการสปามากกว่า 1 ครั้ง และสอดคล้องกับ รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทย (2547: 21) โดยพบว่า ชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2545 ส่วนใหญ่นิยมเดินทางท่องเที่ยว 1 ครั้ง รองลงมาเป็น 2 ครั้ง และเมื่อคิดจำนวนครั้งเฉลี่ยที่ชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศในรอบปี 2545 ประมาณ 2.60 ครั้ง

2.7 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง น้อยกว่า 1,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรภรณ์ ระเบียบศรี (2551: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว น้อยกว่า 1,000 บาท ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ดวงตา วงศ์สว่าง (2549: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ทักษะคติของ

นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในแต่ละครั้ง 1,001 – 3,000 บาท

3. ความพึงพอใจต่อความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มีดังนี้

3.1 ความพึงพอใจต่อความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ได้ดำเนินกิจการมาค่อนข้างนานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถปรับปรุงให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากขึ้น ทั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ จงจิตต์ ปิ่นทอง (2546: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมชายหาด บางแสน จังหวัดชลบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และยังไม่สอดคล้องกับ ฉัตรชัย ลิ้มพรจิตรวิไล.(2548: 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในด้านสถานที่ชายหาดบางแสน และไม่สอดคล้องกับ เสริมสกุล เสรีจกิจ (2547: 62-64) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดของเกาะภูเก็ต

3.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวอาจยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์เพียงพอ จึงทำให้เข้าใจว่าโฮมสเตย์ควรมีเครื่องอำนวยความสะดวกเทียบเท่ากับโรงแรม และทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโฮมสเตย์บางแห่งยังไม่สามารถรองรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ได้เพียงพอด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดโฮมสเตย์ ที่ว่า แนวคิดของโฮมสเตย์นั้นเกิดขึ้นมาจากแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท (Rural tourism concept) ซึ่งการพัฒนาชนบทใด ๆ เพื่อการท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปการครอบคลุมถึงธนาคาร โรงพยาบาล สถานีอนามัย การโทรคมนาคม เป็นต้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544) ทั้งนี้สอดคล้องกับฉัตรชัย ลิ้มพรจิตรวิไล (2548: 60) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรีของนักท่องเที่ยวไทย พบว่า การจัดการบริการเครื่องอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และยังไม่สอดคล้องกับ ประสิทธิ์ ธิงพิสิฐ (2548: 62) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย พบว่า ด้านอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

3.3 ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความซาบซึ้งหลังจากที่ได้รับการบริการโฮมสเตย์ เพราะนักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดและทำกิจกรรมร่วมกับบุคลากรโฮมสเตย์โดยตรง ทำให้เกิดความผูกพัน และรู้สึกอยากกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ นรินทิพย์ ศรีชัย (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3.4 ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มีความรู้ล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมที่โฮมสเตย์ จัดเตรียมไว้แล้วจึงไม่ได้คาดหวังกิจกรรมที่นอกเหนือ จากที่โฮมสเตย์จัดไว้ และยังเกิดความประทับใจกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่โฮมสเตย์จัดไว้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ อีไล (Ealine. 1984: 30-40) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทัศนนาการ และสวนสาธารณะของเอกชนใน นิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความพึงพอใจในด้านการจัดโปรแกรมกิจกรรมทัศนนาการ อยู่ในระดับมากทั้งเพศหญิงและเพศชาย

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร มีดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นรินทิพย์ ศรีชัย (2551: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อการบริการโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ เสาวนีย์ กันทะแสน (2545: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา หมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้านเพศ มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว หมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย แตกต่างกัน

4.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นรินทิพย์ ศรีชัย (2551: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อ

การบริการโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ แตกต่างกัน ยังสอดคล้องกับ รัฐูติ เจียมศรีพงศ์ (2542: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณหาดบางแสน ที่ว่าอายุมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณหาดบางแสน

4.3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นาวิณ วิไลเลิศ (2549: 99) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุดรธานี พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สาทิตย์ จีนาภักดิ์ (2550: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการล่องแพในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการล่องแพในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมแตกต่างกัน

4.4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นรินทิพย์ ศรีชัย (2551: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการบริการจำแนกตามรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วิยรัตน์ จุฬามวก (2549: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมง น้ำจืดนครสวรรค์ ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่ว่า ปัจจัยรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสนวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า

1. ด้านสถานที่ ควรพัฒนาบ้านพักให้ได้รับมาตรฐาน พัฒนาโครงสร้างของบ้านให้แข็งแรง มีอากาศถ่ายเทสะดวกและแสงสว่างส่องเข้าถึง ไม่มีกลิ่นอับและมีหลังคาที่สามารถกันน้ำฝน

ได้มีห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ ภายในบริเวณรอบ ๆ บ้านแต่ละหลังมีความร่มรื่น มีลานสำหรับนั่งเล่น ในส่วนของอุปกรณ์เครื่องนอนมีความสะอาด มีการซักล้างและจัดเก็บเป็นอย่างดี

2. ด้านการอำนวยความสะดวก ควรมีการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์ และสถานีอนามัย ยังคงเป็นปัญหาหลักในชุมชน การขาดแคลนเงินทุนในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยว และอาจไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวอีก

3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกในด้านดังกล่าวมากขึ้นก็จะนำไปสู่การอนุรักษ์ที่ยั่งยืนได้ การอบรมและการบรรจุหลักสูตรหรือความรู้ดังกล่าวลงในหลักสูตรจะช่วยสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ได้

4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้นและมีความหลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกแก่นักท่องเที่ยว และควรเพิ่มการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงวิถีชีวิตของชุมชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยเพิ่มตัวแปรขอบเขตของเนื้อหา และขอบเขตของพื้นที่ ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาถึงทัศนคติ ความต้องการ รวมถึงความคิดเห็น และประเด็นที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะทัศนคติด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในกลุ่มนักท่องเที่ยว และประชาชนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2539). *การท่องเที่ยววิสัยทัศน์ 2555*. กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์ การท่องเที่ยว.
- (2539). *โครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 6*. กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์ การท่องเที่ยว.
- (2539). *นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พ.ศ.2539-2540*. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- (2540). *แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์ การท่องเที่ยว.
- (2540). *สรุปภาวะการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทย 2541-2542*. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ฝ่ายวิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- (2540). *สรุปปัญหาและการป้องกันแก้ไข ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์ การท่องเที่ยว.
- (2544). *สรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง จัด Home Stay อย่างไรไม่ให้ผิดทาง*. หน้า 1-18, 25 พฤษภาคม 2544 ณ โรงแรมเรดิสัน ถนนพระรามเก้า กรุงเทพมหานคร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544ก). *สรุปการบรรยายพิเศษ การท่องเที่ยวเชิงชุมชนและการจัด Home Stay (Community Based Tourism and Home Stay) โดย Dr.Erik HolmPetersen (Tourism Resources Planner from World Tourism Organization)*. กรุงเทพฯ: กองแผนงาน การท่องเที่ยว.
- (2545). *คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) Home Stay*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). *การวิเคราะห์สถิติ :สถิติเพื่อการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุสุมา พรหมจันทร์. (2551). *การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษา โฮมสเตย์บ้านคลองเรือ อำเภอยะโฮินะ จังหวัดชุมพร*. สารนิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- คัตณางค์ วรกิจขุนเกียรติ. (2543). *พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวบนเกาะเกร็ด*. รายงานการวิจัยการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง. บธ.ม (บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โครงการศึกษาและสำรวจภาวะการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ พ.ศ. 2526 เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2526). *Research Consultant International of Canwer LP 2527*.

- จงจิตต์ ปิ่นทอง. (2546). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อสภาพแวดล้อมชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จงพิศ ศิริรัตน์, สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร และสมมาตร จุลิกพงศ์. (2534). *โครงการสำรวจสถิตินักท่องเที่ยวภาคใต้ปี 2534*. สงขลา : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2539). *เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตรสินี สนิท. (2548). *ทัศนคติ พฤติกรรม และความต้องการใช้บริการสปาของกำลังพล และครอบครัวในค่ายศรีพัชรินทร*. รายงานการศึกษาอิสระ วท.ม. (การจัดการผลิตภัณฑ์สุขภาพ). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2542). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,*
- ฉัตรชัย ลิ้มพรจิตรวิไล. (2548). *ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมลาภ คเนจร ณ อุทยาน. (2545, มีนาคม). *ตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ*. นิตยสารเชิงข่าว-วิเคราะห์รายเดือน ธุรกิจท่องเที่ยว. หน้า 18-20.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2523). *การวิจัยเชิงจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ชัยวุฒิ ชัยพันธ์. (2544). *พัฒนาชนบทที่ยั่งยืนสำหรับสาขาเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- ชิตจันทร์ หังสสุต. (2532). *หลักและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชุมชนบ้านคลองเรือ. (2552). *ข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชนบ้านคลองเรือ*. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2552, จาก <http://www.klongrua.com>
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูวิทย์ ศิริเวชกุล. (2544, กรกฎาคม-กันยายน). *จัด Homestay อย่างไรไม่ผิดทาง*. จุลสารการท่องเที่ยว. 20(3) : 43-49.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐชามณูย์ สุวิทย์พันธ์. (2545). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. ปรินญาณิพนธ์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดวงตา วงศ์สว่าง. (2549). *ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ต๋อย ชุมสาย,มล. และณิพนัน พรหมโยธี. (2527). *ปฐมบทวิชาการการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ทัศนวรรณ วิบุษกษมานนท์. (2545). *พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนของผู้เยี่ยมเยือน*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระศักดิ์ ลอยศักดิ์. (2546). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและชุมชนคลองบางเชือกหนัง กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ผ.ม. (การวางแผนภาคและเมือง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นรินทิพย์ ศรีชัย. (2551). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม*. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ อยู่เย็นดี. (2546). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(อุทยานและนันทนาการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นฤมล บำรุงวงศ์ไทย. (2551). *ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ Trekkingthai.com*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นาวิน วิไลเลิศ. (2549). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุดรธานี*. สารนิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ. (2538). *พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประคอง กรรณสูต. (2538). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ องพิลิจู. (2549). *ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริชาติ ชัยสร. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยวรรณ ศักดิ์ศรี. (2548). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนสังคมศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พชระ พิพัฒน์โยธะพงศ์. (2547). *การจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านโคกโก่ง อำเภอภูฉิมนารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- พยอม ธรรมบุตร. (2542). *หลักการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เอกสารประกอบคำสอน)*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิเชษฐ บัวชุมพร. (2547). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมป่าสักชลสิทธิ์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. การจัดการ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรา ลาภลือชัย. (2546). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม*. ปรินญาณิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญลักษณ์ เกตุทัต. (2546). *ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภราเดช พยัมิวิเชียร. (2544). *Homestay*. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา
- มธุรส ปราบไพบรี. (2544). *โฮมสเตย์กับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 20 ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม 2544. กรุงเทพฯ: ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์.
- (2545-2546). *โฮมสเตย์กับการจัดการ*. วารสารราชภัฏเพชรบุรี 36 ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 ธันวาคม 2545 – มกราคม 2546. กรุงเทพฯ: ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์.

- มนัส สุวรรณ. (2530). *นิเวศวิทยากับการพัฒนาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ
 ธรณกร ตีรگانนท์. (2542). *รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยวพื้นที่อนุรักษ์*.
 กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รายงานฉบับสมบูรณ์. (2545). *โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาจัดทำแผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยว
 ภาคกลางฝั่งตะวันออก*. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐวุฒิ เจียมศรีพงศ์. (2542). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณหาด
 บางแสน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*.
 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (อัดสำเนา)
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้*. วารสาร
 ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18,3 (กุมภาพันธ์-มีนาคม): 8-10.
- วินิจฉัย วีรยางกูร. (2532). *การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์และ
 บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิภา วัฒนพงศ์ชาติ. (2542). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมา
 ท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 ถ่ายเอกสาร.
- วิรัตน์ จุฬามบก. (2549). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อการให้บริการของศูนย์วิจัยและพัฒนา
 ประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรภรณ์ ระยับศรี. (2551). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและ
 ชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์
 วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ:
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา เพ็ชรวงศ์. (2542). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชากรที่มีต่อการใช้บริการ 13*.
 วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
 ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร สามารถ. (2545). *ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่*.
 สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
 ถ่ายเอกสาร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). *การวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : ไดมอนด์ อิน บิสสิเนส

- ศุภลักษณ์ ปลอดโปร่ง. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการไปเที่ยวประเทศเยอรมนีของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2542). *เอกสารประกอบการสอนหลักการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สถาบันการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย. (2552). *วารสารการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2552, จาก <http://www.ttresearch.org>
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). *การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. กรุงเทพฯ. ศูนย์บริการวิชาการ.
- สมจิตร กาหาวงศ์. (2541). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มาท่องเที่ยวในสวนสาธารณะในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2537). *การเมือง: แนวคิดและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมศักดิ์ เตชะเอราวัณ. (2544). *การจัดการธุรกิจบ้านพักแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษาบ้านแม่กำปอง กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สมา ณะนอง. (2545). *การจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี: ชุมชนศรีวัง ตำบลท่าโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สาทิตย์ จินากักดิ์ (2550). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการล่องแพในเขตอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สาธิตา สุรวงศ์เดชา. (2541). *ความพึงพอใจในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุควิกฤตเศรษฐกิจ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิรินางค์ ปานศรี. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)* สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2552, จาก <http://www.idd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/009.pdf>

- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2552). *การจัดการและกิจกรรมโฮมสเตย์*. สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2552, จาก <http://www.homestaythai.org>
- (2552). *กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย*. สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2552, จาก <http://www.homestaythai.org>
- (2552). *ความหมายและความเป็นมาของโฮมสเตย์*. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2552, จาก <http://www.homestaythai.org>
- สำนักงานเทศบาลตำบลพะโต๊ะ. (2551). *ข้อมูลสถิติพื้นฐานจำนวนนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ*. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2551, จาก <http://www.phato.go.th/index1.html>
- เสาวนีย์ กันทะแสน. (2545). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา หมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมสกุล เสรีจกิจ. (2547). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แสงเดือน สอนเจริญ. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยบริเวณ อ.เชียงใหม่ จ.เชียงราย*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2521). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารีย์ วรเวชชนกุล. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bernard Mullin, Stephen Hardy, William Sutton. (1993). *Sport Marketing. Champaign, Ill. : Human Kinetics.*
- Ealine, Ruth. (1984, April). *Satisfaction of Tourist in Private Park and Recreation in New York*. Dissertation Abstracts International. 44(10): 1120-1128A.
- Parker, A. L. (1999). *Tourism Behavior of Youth in Younger*. Dissertation Abstracts International. 85(12): 1224-1226A

Richard L. Oliver. (Nov., 1980). *A Cognitive Model of the Antecedents and Consequences of Satisfaction Decisions*. *Journal of Marketing Research*. (17): 4, pp.460-469.

Ross Dowling. (1993). *Tourism Planning, People and the Environment in Western Australia*. *Journal of Travel Research*. (31): 4, pp.52-58.

The Brundtland Report. (1992) Oxford: Oxford University Press. WTO (World Tourism Organization). (1993). *Sustainable Tourism Development*. USA

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

คำชี้แจง :

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อปริญญาโทของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้สอบถามพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำตอบของท่านจะถือว่าเป็นความลับและจะนำไปประกอบในการวิจัยเท่านั้น

การตอบแบบสอบถามนี้เพื่อการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามแต่ประการใด และการเสนอผลการวิจัยเป็นภาพโดยรวมเท่านั้น โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นและสถานภาพตามเป็นจริงของท่าน ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

 ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ว่าที่ร้อยตรี ทวีลาภ รัตนราช
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นและความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

1. เพศ	☐ (1) ชาย	☐ (2) หญิง
2. อายุ	☐ (1) ต่ำกว่า 20 ปี	☐ (2) 20 - 30 ปี
	☐ (3) 31 - 40 ปี	☐ (4) 41 - 50 ปี
	☐ (5) 51 ปีขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษา	☐ (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ (2) ปริญญาตรี
	☐ (3) สูงกว่าปริญญาตรี	
4. รายได้ต่อเดือน	☐ (1) ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ (2) 10,000 – 20,000 บาท
	☐ (3) 20,001 – 30,000 บาท	☐ (4) 30,001 – 40,000 บาท
	☐ (5) 40,001 บาทขึ้นไป	

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความความท่านคิดว่าเป็นจริง

1. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

☐ (1) พักผ่อนหย่อนใจ	☐ (2) ผ่อนคลายความเครียด
☐ (3) เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน	☐ (4) หาความรู้และประสบการณ์
☐ (5) พบปะเพื่อน / ผู้คนใหม่ๆ	☐ (6) ศึกษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

2. บุคคลที่มีอิทธิพลในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

☐ (1) ครอบครัว	☐ (2) เพื่อน
☐ (3) คู่รัก	☐ (4) ไปคนเดียว

3. รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

☐ (1) เที่ยวคนเดียวจัดโปรแกรมเอง	☐ (2) เที่ยวกับเพื่อน / ครอบครัว
☐ (3) บริษัทนำเที่ยว	

4. ช่วงเวลาในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

☐ (1) วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์)	☐ (2) วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์)
☐ (3) ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์	

5. ระยะเวลาในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

☐ (1) ภายในวันเดียว	☐ (2) ค้างคืน 1 คืน
☐ (3) ค้างคืน 2 คืน	☐ (4) ค้างคืน 3 คืน

6. ความถี่ในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

☐ (1) 1 - 2 ครั้ง / ปี	☐ (2) 3 - 4 ครั้ง / ปี

7. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

☐ (1) น้อยกว่า 1,000 บาท	☐ (2) 1,000 - 2,000 บาท
☐ (3) 2,001 - 3,000 บาท	☐ (4) มากกว่า 3,000 บาท

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบ
โฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ เพื่อแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของท่านลงใน
ช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
<u>ด้านสถานที่</u>					
1. สภาพที่พักมีความมั่นคงแข็งแรง					
2. อากาศถ่ายเทได้สะดวก					
3. ลักษณะบ้านมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น					
4. ความสะอาดของห้องพัก ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ					
5. ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเข้าพัก					
6. เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องพัก					
7. เครื่องอำนวยความสะดวกครบภายในห้องน้ำ					
8. การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้					
9. บริเวณให้พักผ่อนเพียงพอ					
10. การเข้าถึงสถานที่พัก					
11. บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพียงพอ					
12. บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานเพียงพอ					
13. บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพียงพอ					
14. การดูแลสภาพแวดล้อมจากชุมชน					
15. บริเวณใกล้เคียง มีสถานพยาบาลเพียงพอ					
16. สภาพพื้นที่ยังคงไว้สภาพเดิมของชุมชน					
17. ความสะดวกในการเดินทาง					
<u>ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
18. การบริการอาหาร					
19. ร้านอาหารตั้งอยู่ในชุมชน					

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
20. น้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด					
21. อุปกรณ์และเครื่องปรุงอาหารต่าง ๆ สะอาดและปลอดภัย					
22. การบริการโทรศัพท์					
23. การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย					
24. เครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย					
25. การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น					
26. การตกแต่งนันทนาการท่องเที่ยว เกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน					
27. การดูแลและซ่อมแซมที่พักเพื่อความปลอดภัย					
28. การบริการรถรับ-ส่ง					
29. เครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ					
30. การจูงใจนักท่องเที่ยวเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น มีการเตือนนักท่องเที่ยว ห้ามทิ้งขยะ ไม่ขีดเขียน ฯ ล ฯ					
<u>ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ</u>					
31. ความพร้อมที่จะให้บริการ					
32. ความเต็มใจในการให้บริการ					
33. ความสุภาพอ่อนโยน					
34. ความซื่อสัตย์					
35. การให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ					
36. การให้บริการติดต่อของห้องพักรว่งหน้า					
37. การให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ					
38. การให้ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว					
39. การบริการนำชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ					
40. การสื่อสารที่เข้าใจ					

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
41. กิจกรรมท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชาวบ้าน เช่น ชมสวนผลไม้ ไร่กาแฟ ชมสวนยางพารา เป็นต้น					
42. กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เดินป่าชมสถานที่ธรรมชาติ ล่องแพไม้ไผ่ เป็นต้น					
43. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้าน เช่น ตักบาตร การปลูกป่า การทำอาหาร ฯลฯ					
44. กิจกรรมด้านบันเทิง					
45. กิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ					
46. กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น จักสาน เป็นต้น					
47. กิจกรรมการต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น					
48. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ตัดต้นไม้ ไม่จับสัตว์น้ำ เป็นต้น					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

 ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ว่าที่ร้อยตรีทวิลาภ รัตนราช
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามและหนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/10688

วันที่ ๑7 ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.ทวีลาภ รัตนราช นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร” โดยมี อาจารย์ ดร.วินิดา เกียรตินัย และ อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์สุภาพร สุกสีเหลือง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ว่าที่ ร.ต.ทวีลาภ รัตนราช และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/10689

วันที่ ๑๗ ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.ทวีลาภ รัตนราช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพันธวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร” โดยมี อาจารย์ ดร.วินิตา เกียรติระนัย และ อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกทวี พึ่งโพธิ์ทอง และ อาจารย์สุมนรติ นิมเนดิพันธ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพันธวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ว่าที่ ร.ต.ทวีลาภ รัตนราช และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/10686

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นางนิรมล เปลี่ยนจรูญ หัวหน้ากลุ่มประสานการพัฒนาบริการท่องเที่ยว

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.ทวิลาภ รัตนราช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร” โดยมี อาจารย์ ดร.วินิดา เจียรนัย และ อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบสอบถามพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ว่าที่ ร.ต.ทวิลาภ รัตนราช และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-8185-173

ที่ ศธ 0519.12/1๐687

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๗ ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานกลุ่มการทอ่งเกี่ยวชุมชนบ้านคลองเรือ

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.ทวีลาภ รัตนราช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักทอ่งเกี่ยวชาวไทยต่อการทอ่งเกี่ยวเชิงสัมพันธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร” โดยมี อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย และ อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายมานิตย์ โมฬี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักทอ่งเกี่ยวชาวไทยต่อการทอ่งเกี่ยวเชิงสัมพันธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ว่าที่ ร.ต.ทวีลาภ รัตนราช และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 081-8185-173

ที่ ศธ 0519.12/11293

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 ธันวาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ประธานกลุ่มการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ

เนื่องด้วย ว่าที่ ร้อยตรีทวิลาภ รัตนราช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร” โดยมี อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย และ อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักท่องเที่ยว ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ ว่าที่ ร้อยตรีทวิลาภ รัตนราช ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067, 0-2258-4119 ต่อ 110

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-8185-173

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	ว่าที่ร้อยตรีทวีลาภ รัตนราช
วันเดือนปีเกิด	10 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่เกิด	อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	445/33 ซอยเทพลีลา12 ถนนรามคำแหง 39 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่กิจกรรมและฝึกอบรม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท เพลย์ทู จำกัด 47 ซอยรามคำแหง 24 แยก 30 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2547	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2550	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ) สาขาวิชานันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2551	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาวิชารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2553	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร